БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 162 (16.245) • 12 июль 1975 йил, шанба • Баҳоси 2 тийин

ҲОСИЛ МЎЛ БЎЛАДИ

Сирдарё область, Ворошилов районидаги М. Горький номли колхознинг Ниёзхол Кодирова бошлиқ бригадаси мўл ҳосил тўплаш учун курашиб, ғўзанинг ҳар уч кунда биттадан янги кўсаклашига эришмоқда. Деҳқонлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг Ўзбекистон қишлоқ хўжалигининг барча меҳнатчиларига Мурожаатига жавобан йил бошида зиммаларига олган мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, қирқ центнердан ёки илгари белгиланганидан ўн центнер кўп пахта ҳосили етиштиришга аҳд қилдилар. Давлатга плandан ташқари 120 тонна пахта сотиш мўлжаллаб қўйилди.

Мўл ҳосил учун ўтказилаётган мусобақага бригаданинг ҳар бир аъзоси қўшилди. Сувдан омилкорлик билан фойдаланишга катта эътибор берилмоқда. Ерга органик ва минерал ўғит аралашмаси солинганидан кейингина далага сув таралади. Сувни исроф қилмаслик учун экин бир маромда эҳтиётлик билан суғорилмоқда. Шу жазирама кунларда сувчилар одатдагидан кўра кўпайтирилди, ғўзаларни бостириб суғоришга ҳам, чанқатиб қўйишга ҳам йўл қўйилмайди. Ўсимликлар ҳамма жойда бир текисда ривожланмоқда.

Энг сермеҳнат ишларни бригадирнинг ўзи бажаради. Унинг ўзи ерни ҳайдади, чигит экди, энди культивация қилмоқда. Суғориш билан тупроқни юмшатиш ўртасида узилишга деярли йўл қўйилмайди, бу эса тупроқда нам қочишини камайтиришга ёрдам бермоқда. (ЎзТАГ).

БУТУН КУЧ—ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА

СУВЧИ ЧИРОҚЛАРИ

Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаати колхозимиз аъзоларини янги зафарлар сари илҳомлантириб юборди. Бу Мурожаатда биз сувчилар олдига янада масъулиятли вазифалар қўйилди. Ҳар томчи сув ҳосил учун хизмат қилиши таъкидланган.

Шу кунларда даламизга боққан кишининг ҳаваси келади. Ғўзаларимиз текис гулга кирди. Шоналари эса ғуж-ғуж. Бу бригадамиз аъзолари кўзлаётган 55 центнерлик довондан, албатта ошиб ўта олишимизни кўрсатиб турибди. Ғўзаларнинг барқ уриб ривожланиши мардонавор меҳнатимиз самараси. Оддий колхозчилар ҳам, механизатор ва сувчилар ҳам ғайрат билан меҳнат қилишяпти. Менинг ўзим шу бригадада 20 йилдан бери сувчилик қиламан. Ўз тажрибамдан шуни яхши биламанки, ҳамма вақт сувчининг масъулияти катта бўлган. Аммо, сув танқислиги қаттиқ сезилган ўтган йилги ва бу йилги шароитларда сувчиларнинг масъулияти янада ошиб кетди. Шунинг учун ҳам бригадамизда сувчилар сони ўтган йилги 9 киши ўрнига бу йил 12 кишига етказилди. Биз ғўзаларни уч группага бўлиб суғоряпмиз. Ишни группа асосида ташкил этдик. Ҳар группанинг ўз бошлиғи бор. У иш сифати устидан қаттиқ назорат қилиб боради, ҳар бир туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминлайди. Ҳар литр сувдан икки-уч литр сувнинг нафини кўриш шиори бригадамиз сувчилари ўртасида кенг тарқалган.

Бизнинг ерларимиз шароити пахта етилгунча кўпроқ суғоришни талаб этади. Бу дегани 20—22 кунда далаларимизга бир марта сув очилади демакдир. Аммо, мутахассислар, тажрибакор деҳқонлар билан маслаҳатлашиб бу муддатни қисқартирдик, эндиликда ғўзаларимизни ҳар 15—18 кунда суғоряпмиз. Негаки, ғўзани қондириб, тез-тез суғоришнинг зиёни эмас, нафини кўпроқ биламиз. Карталарнинг ҳар юз метрига бу йил биттадан ўқариқ очганмиз. Бу ўсимликнинг қониб сув ичишида катта омил бўляпти. Ғўзани икки марта ўғитладик, бир марта «шарбат» оқиздик. Олдимизда яна бир марта ўғитлаш ва бир карра яхшилаб «шарбат» бериш вазифаси турибди. Буни ҳам яқин кунлар ичида амалга оширамиз.

Меҳнатимизнинг самараси бўлиқ ғўзаларнинг серҳосил шохларида акс этиб турибди. Ҳар гектар ерда ўтган йиллардаги 90 минг ўрнига бу йил 110 минг тупдан ғўза бўлишига эришдик. Бу механизаторларнинг ҳам, биз сувчиларнинг ҳам меҳнатимиз самарасидир. Иброҳимжон Мирзакаримов, Ҳолматжон Маҳмудов, Аъзамжон Исроилов, Абдураҳмон Мамадалиев каби сувчиларимиз шу кунларда 42 центнерлик хирмон учун курашаётган барча колхозчиларимиз қатори КПСС XXV съезди бўладиган йил олди мусобақасида ғолиб чиқиш учун куч ва ғайратларини аямай меҳнат қилишяпти. Минутларни қадрлаган сувчининггина меҳнатида унум бўлади. Биз буни яхши тушунамиз. Пайкалларимиз тепасида оқшомлари ҳам сувчи чироқлари нур сочиб туради.

Ёқубжон СИДДИҚОВ,
Фарғона область Ленинград районидаги Охунбобоев номли колхоз 1-бригадаси сувчиси.

Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозида 50 центнерчи бригадалар кўп. «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери Холмурод Боймуродов бошлиқ бригада ана шулардан бири. Бригада аъзолари беш йилликнинг якунловчи йилида 70 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан ўтган йилгидан икки центнер кўп — 50 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқдалар. Суратда: илғор бригада бошлиғи Холмурод Боймуродов.
А. Горонрик фотоси. (ЎзТАГ).

МИРИШКОРЛАР РЕЖАСИ

Яйпанликлар Сидикжон Содиқовни юқори ҳосил устаси деб аташади. Бу бежиз эмас, албатта. С. Содиков бригадасининг пахта майдонлари шўрхок, захкаш, тош-шағал тупроқли ерлардан иборат. Бригада аъзолари фан-техника ютуқлари, илғорлар тажрибасини тадбиркорлик билан амалга ошириб, пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштирмоқдалар. Ўтган йили ҳар гектар майдондан 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарилди. Якунловчи йилнинг марраси эса 45 центнер!

Шу кунларда бригада далаларида бўлган киши ғуж-ғуж шоналар, гулларни кўради, ғўзалар кўсаклай бошлаганининг гувоҳи бўлади. Бунга ҳалол меҳнат билан эришилмоқда. Бригаданинг ғўзалари учинчи комплекс парваришдан чиқарилди.

Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериш учун курашаётган бригада пахтакорлари ой охиригача 70 гектар майдонда яна икки марта комплекс парвариш ўтказишга аҳд қилдилар. Мўл ҳосил етиштириш учун бошланган мусобақада механизаторлар карвонбошилик қилмоқдалар. Тракторчи Муҳаммаджон Раҳимов ҳар куни 6-7 гектар майдонда сифатли культивация ўтказмоқда. Совхознинг Мукаррамхон Сатторова, Донахон Тўхтасинова, Насибахон Шамсиева каби илғор ишчилари кунлик дала ишлари топшириғини бир ярим-икки ҳисса ошириб бажармоқдалар.

Сувчилар экинни кеча-кундуз қондириб суғориб, ғўзаларнинг дуркун ўсиши, кўп ҳосил нишоналари тўплашига қулай шароит яратмоқдалар. Абдужаббор Худойназаров, Карим Турсунов, Шариф Акбаров, Расул Қурбонов каби сувчилар оз сув билан катта майдонларнинг ғўзасини қондириб суғормоқдалар. Ғўзаларни «шарбат»га қондириш тобора авж олдирилмоқда.

Ўзбекистон районидаги «Комсомол» совхозининг бошқа бригадаларида ҳам мўл пахта ҳосили етиштириш учун кураш тобора қизитилмоқда. Миришкор деҳқонлар Мурожаат асосида янги режалар белгилаб чопиқ, культивация, суғориш, зараркунандаларга қарши кураш ишларини пахта йиғим-теримига тайёргарлик билан боғлаб олиб бормоқдалар.

Р. БЕГМАТОВА.

АМАЛИЙ ЖАВОБ

Янгиариқ районидаги «Коммуна» колхози аъзолари йиғилишидан

Колхоз қишлоғи меҳнаткашларининг бугунги анжумани республика партия ва ҳукумати Мурожаатини муҳокама этишга бағишланди. Мурожаат газетадан ўқиб эшиттирилади.

—Ҳамма катта пахта хирмони учун курашга! Меҳнатда янги муваффақиятлар сари, азиз ўртоқлар!

Бу жанговар даъват, дала азаматларига хитобан айтилган илҳомбахш сўзлар барчани тўлқинлантириб юборди. Йиғилишда сўзлаган ҳар бир нотиқнинг фикри-зикри ягона мақсадга — партиямиз XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга қаратилган эди.

—Мурожаатда дилимиздаги муддао айтилган. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг сайловолди йиғилишида пахтакорларга берган юксак баҳосига муносиб бўлишни бурчимиз деб биламиз. Бригадамиз бўйича дастлабки мажбуриятни қайта кўриб чиқиб, ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил миқдорини яна уч центнер оширишга, яъни 50 центнерга етказишга қарор қилдик. Бу ҳосилни шу кунлардаги меҳнатимиз билан яратмоқдамиз, — деди 2-бригада бошлиғи, қишлоқ Совети депутати О. Саидмуродов.

Бригада бошлиқларидан С. Машарипов, Б. Саидов сўз олиб, колхозчилар янги мажбуриятлар қабул қилишга азму қарор этганликларини билдирдилар. Бу бригадалар ҳосилдорликни 50 центнердан оширишга аҳд қилишди.

Механизатор Қ. Худойберганов бундай деди: Ҳосилнинг тақдири дала гвардиячилари меҳнатига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Биз шу кунларда культивациянинг ўз вақтида ва сифатли ўтказилиши учун бутун кучимизни сарфлашимиз керак. Ҳар туп ғўзани авайлаб, унда кўпроқ ҳосил тўплашга эришамиз. Колхозимиздаги 160 механизаторнинг ҳаммаси социалистик мусобақага қўшилиб, дала ишларида фидокорлик кўрсатаётир. Фахрли бурчимизга содиқ эканлигимизни ҳалол меҳнатимиз билан кўрсатамиз.

Сувчи Жумагул Ҳасанова катта хирмон яратишга муносиб ҳисса қўшишга ўз ҳамкасбларини даъват этди. Сувдан тўғри ва тежаб фойдаланиш — мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим шартидир. Шу кеча-кундузда сувчилар сони 70 кишидан 115 кишига етказилди. Ҳар бир сувчининг ҳосил учун шахсий масъулиятини ошириш зарурлигини нотиқ алоҳида уқтириб ўтди.

Колхоз правлениесининг раиси, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати О. Мадраҳимов ўз сўзини дала ишларида агротехника талабларига изчиллик билан риоя қилиш масаласига бағишлади. Йиғилишда ҳукуматимизнинг давлатга пландан ташқари сотиладиган пахтанинг харид нархларига устама ҳақ тўлаш тўғрисидаги қарори пахтакорлар ҳақидаги катта ғамхўрликнинг ёрқин ифодаси эканлиги алоҳида қайд қилинди.

Йиғилиш қарорида 956 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан илгариги мажбуриятдаги 42 центнер ўрнига 45 центнердан «оқ олтин» етиштиришдан иборат янги марра белгиланди. Республика партия ва ҳукумати Мурожаати асосида ғўза парваришини кучайтириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«САЛЮТ-4»ДА КОМПЛЕКС ЭКСПЕРИМЕНТ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 11 июль. (ТАСС). Космонавтлар Петр Климук билан Виталий Севастьянов «Салют-4» орбитал илмий станциясининг ичида тадқиқотлар программасини муваффақиятли бажараяптилар.

Станция бортидаги навбатдаги иш куни 11 июль Москва вақти билан соат 11 да тугади. РТ-4 рентген телескопи ёрдами билан олиб борилган астрофизик тадқиқотлар программанинг асосий мазмунини ташкил этди. Янгидан ишлаб чиқилган метод бўйича бир айланиш мобайнида Оққуш юлдуз туркумидаги икки рентген манбалари тадқиқ этилди. Шундан сўнг экипаж Ақраб юлдуз туркумида «Икс-бир» рентген нурланиш манбаи характеристикаларини ўлчади.

Петр Климук билан Виталий Севастьяновнинг сиҳат-саломатликлари яхши. «Салют-4» станцияси бортидаги системалар ва илмий аппаратлар нормал ишлаб турибди.

ЎРМОНЛАРДАН АВАЙЛАБ ФОЙДАЛАНАЙЛИК ВА УЛАРНИ ҚЎРИҚЛАЙЛИК

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

10 июль куни Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг саноат ва табиатни қўриқлаш доимий комиссияларининг қўшма мажлиси бўлди.

Мажлисда ёғоч маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан план топшириқларининг бажарилиши тўғрисида, шунингдек ўрмонлардан оқилона фойдаланиш ва уларни қўриқлаш ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

Депутатларнинг биргаликдаги тайёргарлик комиссияси раҳбари, Коми АССР Министрлар Советининг Раиси П. А. Безносовнинг, СССР ўрмон ва ёғочсозлик саноати министри Н. В. Тимофеевнинг, целлюлоза-қоғоз саноати министри К. И. Галаншиннинг, СССР Министрлар Совети ўрмон хўжалиги давлат комитетининг раиси Г. И. Воробьевнинг докладлари тингланди.

Докладчилар ва мажлисда сўзга чиққан депутатлар КПСС XXIV съезди қарорларига мувофиқ, шунингдек, СССР Олий Советининг «Табиатни қўриқлашни ва табиат ресурсларидан рационал фойдаланишни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги қарори ҳамда КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Табиатни қўриқлашни кучайтириш ва табиий ресурслардан фойдаланишни яхшилаш тўғрисида»ги қарори асосида тўққизинчи беш йилликда халқ хўжалигида ўрмон хом ашё ресурсларидан фойдаланишни яхшилаш, ёғочни комплекс қайта ишлашни янада ривожлантириш, ўрмон хўжалиги ишлари самарадорлигини ошириш соҳасида ишлар қилинганлигини таъкидлаб ўтдилар. Шу беш йилликнинг тўрт йили мобайнида ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати тармоқларини ривожлантириш учун анча маблағ сарфланди. Ана шу тармоқларда янги ишлаб чиқариш қувватлари фойдаланишга топширилди. Ўтган йилнинг ўзидагина Совет Иттифоқида 450 миллион куб метрдан кўпроқ ёғоч тайёрланди. Бу эса жаҳондаги ҳар қандай мамлакатда тайёрланган ёғоч миқдоридан кўпдир.

Шу билан бирга депутатлар ёғоч маҳсулот ишлаб чиқариш белгиланган топшириқлардан орқада қолаётганлигини, тайёрланаётган ёғочдан комплекс фойдаланишда жиддий камчиликлар борлигини, ўрмон бойликларини қўриқлаш ишини янада такомиллаштириш талаб этилаётганлигини уқтириб ўтдилар.

Комиссиялар қабул қилган қарорда ёғоч маҳсулот ишлаб чиқариш планларини бажариш, ўрмонлардан рационал фойдаланиш ва уларни қўриқлаш соҳасида бир қанча министрлик ва идораларнинг ишида эслатиб ўтилган камчиликларни тугатишга қаратилган тавсиялар баён қилинган.

Комиссияларнинг қўшма мажлиси ишида СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Шитиков, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси В. П. Рубен иштирок этдилар. (ТАСС).

М. А. ШОЛОХОВГА ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ МУКОФОТИ ТОПШИРИЛДИ

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Президиуми ўзининг шу йил май ойида Стокгольмда бўлиб ўтган сессиясида маданият соҳасидаги халқаро тинчлик мукофотини халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса қўшганлиги учун таниқли совет ёзувчиси, тинчлик тарафдорлари Умумжаҳон ҳаракатининг кўзга кўринган арбоби, Тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг аъзоси М. А. Шолоховга беришга қарор қилган эди.

Москвада меҳмон бўлиб турган Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Бош секретари Ромеш Чандра ана шу юксак мукофотни М. А. Шолоховга топширди. Ромеш Чандра Жаҳон Тинчлик Кенгаши Стокгольм сессиясининг қатнашчилари бу қарорни баланд руҳ билан қабул қилганликларини таъкидлаб ўтди.

«Сиз, Михаил Александрович, халқлар ўртасидаги маданий ҳамкорликни кенгайтиришга қандай катта ҳисса қўшганлигингиз, — деди Р. Чандра, — яхши маълум. Сиз — тинчликни ҳимоя қилувчи маданият арбоблари Вроцлав конгрессининг қатнашчиларидан бири сифатида тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг сарчашмасида турдингиз, тинчлик учун курашувчи маданият арбобларини бирлаштириш йўлида кўп иш қилдингиз.

Ғоят машҳур асарларингиз, янги уруш хавфига қарши, тинчликни ҳимоя қилишга қаратилган оташин нутқларингиз ва мақолаларингиз туфайли Сиз барча қитъалардаги миллион-миллион кишиларнинг зўр ҳурмат-эҳтиромига сазовор бўлдингиз».

Ромеш Чандра ўз нутқининг охирида М. А. Шолоховга янги ижодий зафарлар, сиҳат-саломатлик, куч-ғайрат, тинчлик йўлидаги олижаноб фаолиятида янги катта муваффақиятлар тилади.

М. А. Шолохов юксак мукофот учун қизғин миннатдорчилик билдириб, ўзига кўрсатилган ҳурмат-эҳтиром учун Жаҳон Тинчлик Кенгашига самимий ташаккур билдиришни илтимос қилди.

«Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бу фахрий мукофоти, — деди М. А. Шолохов, — ёзувчи ва тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг қатнашчиси сифатида менинг зиммамга катта масъулият юклайди. Мен буни шундай тушунаман: ер юзида мустаҳкам тинчликни таъминлашда ёрдам бермоқ ва уруш чиқиш хавфини абадий тугатиш учун биз, ёзувчилар, барча маданият арбоблари ҳозирги вақтда ҳали кўп иш қилишимиз керак. Менга келганда эса, бунинг учун ўзимнинг бутун куч-ғайратимни аямайман».

Ёзувчи, «Огонёк» журналининг бош редактори А. В. Софронов, тинчликни ҳимоя қилиш комитети раисининг ўринбосари О. С. Хархардин ва комитетнинг масъул секретари М. И. Котов М. А. Шолоховни юксак мукофот билан қутладилар. (ТАСС).

«СОЮЗ»—«АПОЛЛОН»: МАТБУОТ МАРКАЗИ ОЧИЛДИ

10 июль куни Москвада «Союз — Аполлон» программаси бўйича Совет—Америка космик парвозини ёритиш юзасидан матбуот маркази очилди. Матбуот марказининг раҳбари, СССР ташқи ишлар министрлиги матбуот бўлимининг мудири В. Н. Софинский биринчи матбуот конференциясида сўзлаб, жаҳондаги энг йирик газета, телеграф агентликлари ва радиотелевизион компанияларининг вакиллари бўлган 655 журналист, шу жумладан 400 дан ортиқ чет эллик мухбирлар бу ерга келганлигини айтди. Материалларни бериб туриш учун уларнинг ихтиёрида замонавий техника бор. Москва билан Хьюстондаги (АҚШ) матбуот марказлари ўртасида бевосита телефон алоқаси ўрнатилди.

Марказий телевидение катта иш қилди. Останкино телемарказида «Союз—Аполлон» программасига мувофиқ учиш тўғрисида телерепортаж олиб бориш учун ўз вакилларини юборган чет эл телевизион компанияларига зарур шароитлар яратиб қўйилди.

ТАСС Бойқўнғир космодромидан Америка Қўшма Штатларига дастлабки рангли фото сурат юборганлиги матбуот конференциясида эълон қилинди. Бу билан «Союз—Аполлон» программаси асосида биргаликдаги парвоз тўғрисидаги фотосуратларни оператив равишда бериб туриш учун Совет Иттифоқи телеграф агентлиги билан Америка информация агентликлари ўртасида бевосита телефото алоқаси очилди.

(ТАСС мухбири).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ СОВЕТ ИТТИФОҚИ ТЕЛЕГРАФ АГЕНТЛИГИ (ТАСС)НИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Коммунистик партия билан Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини пропаганда қилиш, социалистик жамиятнинг иқтисодий, сиёсий ва маънавий ҳаёти тўғрисида совет халқини ва жаҳон жамоатчилигини кенг хабардор этиб туриш соҳасидаги хизматлари учун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Совет Иттифоқи Телеграф Агентлиги (ТАСС) Октябрь революцияси ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 йил, 11 июль.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. И. ТЕПЛОВНИ «ЁНҒИНДА ЖАСОРАТ КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ёнғинни ўчиришда дадиллик, жасорат ва мардлик кўрсатганлиги учун прапоршчик Владимир Иванович **Теплов** СССР Олий Совети Президиуми номидан «Ёнғинда жасорат кўрсатганлик учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

Тошкент шаҳри.
1975 йил, 11 июль.

В. БРАНДТНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Германия социал-демократик партиясининг раиси В. Брандт 9 июлда совет ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси ўтказди.

В. Брандт Совет Иттифоқига келишга таклиф қилганлиги учун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневга миннатдорчилик изҳор қилди.

Менинг Л. И. Брежнев билан учрашув ва суҳбатларим сидқидиллик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтди, деди В. Брандт. Кескинликни юмшатиш жараёнини бундан буён ҳам давом эттириш учун нималар қилиш мумкинлиги ва лозимлиги муҳокама этилганлиги Л. И. Брежнев билан ўтказилган суҳбатларнинг бош мавзуи бўлди. Суҳбатлар вақтида Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган ҳамда ниҳоясига етай деб қолган кенгаш тўғрисида масала муҳим ўрин олганлигини В. Брандт қайд қилиб ўтди. Кенгашнинг Хельсинкидаги якунловчи босқичи, деб таъкидлади у, муҳим ишнинг хотимаси бўлмаслиги лозим. Бу — кўпгина давлатларнинг тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида сарфлайдиган конкрет куч-ғайратларининг бошланишидир, холос.

Менинг фикримча, деди В. Брандт, Европада қурол-яроғларни ва қуролли кучларни қисқартириш билан боғлиқ бўлган проблемалар (ҳозир Венада шу хусусда бошланган музокаралар давом этмоқда) нақадар мураккаб бўлмасин, бу проблемаларга жуда муҳим аҳамият берилиши лозим.

В. Брандт Ғарбий Берлин масаласига тўхталиб шу хусусда ўтган ҳафтада берилган зиёфатда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ўз нутқида айтган гапни эслатиб ўтди ва у, яъни Брандт, бу фикрга тўла-тўкис қўшилишини айтди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг 1973 йил майида ГФРга қилган визити вақтида тўрт томонлама битимнинг ҳар бир ҳарфи ва умумий руҳига ҳамма томонлар қатъий риоя этиши ва уни ҳурматлаши тўғрисида бир фикрга келинган эди, деди В. Брандт.

Сиёсатни конкрет равишда шакллантириш — ҳукуматнинг иши, аммо мен раис бўлган партия Европа ҳамкорлигини ва халқаро ҳамжиҳатликни олға силжитиш ишида ҳукуматни қўллаб-қувватлайди, деб таъкидлади В. Брандт.

В. Брандт ГФР билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларни самарали ва ҳар томонлама ривожлантириш йўлидаги ГФР ҳукуматининг куч-ғайратларини қўллаб-қувватлашини айтди.

СССР бўйлаб қилган сафаридан олган таассуротлари тўғрисида гапириб, В. Брандт вақт чекланган бўлишига қарамай Москва, Ленинград, Новосибирск ва Самарқандда Совет Иттифоқидаги кишилар қандай яшаб меҳнат қилаётганликлари тўғрисида батафсил тасаввур олганлигини айтиб берди.

Ленинград менга уруш вақтидаги сўз билан ифодалаб бўлмайдиган азоб-уқубатларни эслатди, деди В. Брандт, Новосибирскда биз Совет мамлакати ривожининг катта миқёсларини кўрдик. Назаримда мен келажакни кўриб тургандек бўлдим. Бунда мен Сибирнинг келажагини назарда тутаяпман, унинг бой табиий ресурсларини, шунингдек илмий ва иқтисодий ривожланиш соҳасидаги келажакни назарда тутаяпман.

Мен Самарқандда, деб таъкидлади В. Брандт, ўзимни минг йиллик маданият диёрида деб ҳис этдим. Бу ўлка ҳам тез ривожланмоқда. Бундан 20 йил муқаддам ҳувиллаб ётган даштдангина иборат бўлган жойларда гуллаб-яшнаб турган бепоён боғларни кўрдим.

В. Брандт журналистларнинг саволларига жавоб қайтарди.

* * *

Шу куни В. Брандт Москва Советини бориб кўрди. Москва Совети ижроия комитетининг раиси В. Ф. Промислов меҳмонга шаҳар хўжалиги тўғрисида, совет пойтахтини реконструкция қилиш бош плани ҳақида, шаҳар 1980 йилги Олимпиа ўйинларига қандай ҳозирлик кўраётганлиги тўғрисида гапириб берди. (ТАСС).

ҲУҚУҚ ИШИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

11 июлда Тошкентда ўтказилган кенгаш-семинар халқ хўжалигида ҳуқуқ ишини янада такомиллаштиришга бағишланди. Бу кенгаш-семинарни Ўзбекистон ССР Юстиция министрлиги уюштирди.

Республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов кенгашни қисқача кириш нутқи билан очди.

Республика юстиция министри М. С. Восиқова, Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети раисининг биринчи ўринбосари И. И. Обидин, республика прокурорининг ўринбосари У. Х. Шодиев, бошқа идоралар ва ташкилотларнинг масъул ходимлари ўз сўзларида ҳуқуқ иши, социалистик мулкни сақлаш ва хўжалик фаолиятини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишга доир турли масалаларга тўхталиб ўтдилар. (ЎзТАГ).

ДЎСТОНА ҚУТЛОВ

Ўзбекистонда Совет—Монголия дўстлиги декадаси бошланди. Бу декада қардош Монголия Халқ Республикаси меҳнаткашларининг миллий байрамига — Халқ революцияси ғалаба қилган кунга бағишланади. Декада программасига мувофиқ, Совет—Монголия дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлимининг коллектив аъзоси бўлган корхона, колхоз ва ташкилотларда кечалар ҳамда йиғилишлар ўтказилади, Монголия Халқ Республикаси меҳнаткашларининг социализм қурилишида эришган муваффақиятларини акс эттирган кўргазмалар очилади, кинофильмлар кўрсатилади, дўстларимизнинг юртида меҳмон бўлган кишилар билан учрашувлар уюштирилади.

11 июль куни Тошкентда шаҳар жамоатчилиги вакилларининг шонли санага бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари Монголия Халқ Республикаси меҳнаткашларининг экономика ва маданиятни ривожлантириш соҳасида қўлга киритган буюк муваффақиятлари ҳақида ифтихор билан гапирдилар. Улар Қардош мамлакат меҳнаткашларининг тинч бунёдкорлик меҳнатида янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тиладилар.

Тошкент жамоатчилигининг вакиллари Улан-Баторга — Монголия — Совет дўстлиги жамияти марказий кенгашига табрик телеграммаси юбордилар. (ЎзТАГ).

ИНСОНПАРВАРЛИК ВА ТИНЧЛИК БАЙРОҒИ ОСТИДА

IX МОСКВА ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛДИ

«Кино санъатида инсонпарварлик учун, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун!» — бу жаҳон тараққийпарвар кинематографияси ютуқлари Москвадаги кўрикларининг доимий шиоридир. Пойтахтимизда тўққизинчи марта фестиваль байроғи кўтарилди. Биз яна бир карра шу нарсага ишонч ҳосил қилмоқдамизки, фестивалнинг юксак идеаллари ер юзининг ғоят хилма хил томонларидаги экран санъати усталарини тобора кўпроқ ўзига жалб этмоқда. Қарийб юз мамлакатдан келган 1.300 дан кўпроқ режиссер, сценариячи, артист, продюсер, кино танқидчи Москва кўригида қатнашиб, фестивалнинг эзгу шуҳратини, унинг инсонпарварлик анъаналарига содиқлигини тасдиқлайди.

Кремлнинг Съездлар саройи. Жаҳон киносининг таниқли арбоблари, жюри аъзолари, турли мамлакатлардан келган меҳмонлар, совет жамоатчилиги вакиллари фестивални тантанали очиш маросимида қатнашмоқ учун 10 июль куни Москвадаги ана шу энг катта залга тўпландилар.

Фестиваль ташкилот комитетининг раиси, СССР Госкино раиси Х. Т. Ермаш кўрик қатнашчиларини ва меҳмонларни табриклади.

Кўригимиз экрани, деди у, фестиваль шиорида ифодаланган унинг мақсадларини ўзлари учун азиз деб билган барча мамлакатлар ва ташкилотларга санъатдаги ўз ютуқларини эркин ва тенг намойиш қилиш имкониятини беради.

Кино санъати олдида анчадан бери катта хизматлари бўлган мамлакатлар билан бир қаторда сўнгги йиллардагина ўз давлат мустақиллигига эга бўлиб, миллий кино саноатини барпо этишга киришган мамлакатлар ҳам Москвадаги фестивалда тобора кенг иштирок этмоқда.

Бу йил, 1975 йилда, деб давом этди нотиқ, биз иккинчи жаҳон урушининг даҳшатли йилларини такрор-такрор ҳайрат билан яна бир карра эсладик. Биз Ғалаба байрами айёмида курашдаги иттифоқчиларимиз ва сафдошларимизни эслаб, унинг жаҳон аҳамиятига молик эканлигини янада кўчлироқ сездик. Шу боисдан фестивалимиз шиори алоҳида аҳамият касб этмоқда, чунки бу шиор жанг майдонларида ҳимоя қилиб, асраб қолинган маънавий бойликларни эслатиб туради.

КПСС XXIV съезди эълон қилган Тинчлик программасининг рўёбга чиқарилиши натижасида, партиямиз Марказий Комитети ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев халқаро кескинликни юмшатиш учун сабот билан олиб бораётган изчил кураш туфайли миллион-миллион кишиларнинг тинч ҳаётга бўлган умидлари мустаҳкамланиб бормоқда.

Биз, деди фестиваль ташкилот комитетининг раиси, фильмлар замонамизнинг ана шу тарихий хусусиятини акс эттиради, жаҳон кинематографчиларининг тинчлик учун, халқлар ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини ўрнатиш учун, инсонпарварлик идеалларининг тантанаси учун кураш ишига ўз ҳиссасини қўшади, деб умид билдирамиз.

Ф. Т. Ермаш КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг IX Москва халқаро кинофестивали қатнашчиларига ва меҳмонларига йўллаган табрикномасини тўпланганларнинг гулдурос қарсаклари остида ўқиб берди.

СССР Кинематографчилари союзи правлениесининг биринчи секретари Л. А. Кулижанов совет кино арбоблари номидан мажлис аҳлига мурожаат қилиб кутқ сўзлади.

Сўнгра конкурслар халқаро жюриларининг раислари — СССР халқ артисти, кинорежиссер С. И. Ростоцкий (бадиий фильмлар бўйича), СССР халқ артисти, кинорежиссер Р. Л. Кармен (қисқа метражли фильмлар бўйича), Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, ёзувчи С. В. Михалков (болалар фильмлари бўйича) фестиваль кўрикларининг ҳакамларини — кўпгина мамлакатлардан келган таниқли кинематографчилар ва жамоат арбобларини тамошабинларга таништирдилар.

Тантанали марш садолари остида IX Москва халқаро кинофестивалининг байроғи кўтарилади. Совет Иттифоқининг гимни янграйди.

Шундан кейин дастлабки конкурс фильмлари кўрсатилди.

Совет «Қизил олма» фильми томошабинларга «Болалигимиз осмони», «Оловга сажда қил» фильмларидан таниш бўлган қирғиз режиссери Т. Океевнинг янги асаридир. Бу — ишга ниҳоятда берилиб кетиб, ҳавас билан кўп ишлаётган рассом ҳаёти ва муҳаббатининг тарихидир. Артист С. Чокморев фильмдаги бош қаҳрамон образини яратган. Бу қирғиз артисти тасвирий санъатнинг моҳир ва ажойиб устаси сифатида ҳам машҳурдир.

Италия режиссери Э. Сколанинг «Биз бир-биримизни ғоят севардик» конкурс картинаси ҳам кўрсатилди. Фильм қаҳрамонлари — ўттиз йилдан кейин учрашган антифашист қаршилик кўрсатишнинг содиқ курашчиларидир. Улар бир вақтлар «ҳаётни қайта қуришга» интилган эдилар, лекин ҳозирги замон буржуа воқелиги таъсири остида ана шу орзу-умидларни пучга чиқарди. Шу боисдан илгари бир-бири учун ҳаётини бағишлашга шай бўлган кишилар бегона бўлиб қоладилар, уларнинг манфаатлари эса антагонистикдир. Фильмда Италия кино санъатининг таниқли усталари қатнашган.

Е. ХОРЕВА,
И. ВЕКСЛЕР,
В. ПЕТРУНЯ,
ТАСС мухбирлари.

СИЁСИЙ ПЛАКАТЛАР —ОММАГА!

Республикада амалга оширилаётган кўп қиррали ва кенг кўламли ноширчилик ишида сиёсий плакатлар, шиорлар чоп этиш муҳим ўрин тутади. Йил сайин 180 дан зиёд номдаги плакат ва шиорлар тўрт миллиондан зиёд нусхада чоп этилмоқда. Таъсирчанлиги, темасининг актуаллиги, бадиий даражаси ва полиграфик ижросининг юксаклиги бу плакатлар Ўзбекистон меҳнаткашлари ўртасида тобора кенг ёйилишига олиб келмоқда.

«Тўққизинчи беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз!», «Бир беш йилликда икки беш йиллик маррасини эгаллаймиз!», «Куч-ғайратингизни фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга сафарбар этинг», «Ишлаб чиқаришда тежамкорлик», «КПСС — Совет халқи барча ғалабаларининг йўлбошчиси ва ташкилотчиси» — 1975 йили чоп этилаётган сиёсий плакатлар тематикаси шулар билангина чекланмайди.

Рассомлар, ноширлар ва матбаачилар кўп сонли активининг изланишлари беиз бўлмаётир. Республикамизда чиқарилаётган кўпгина плакатлар жамоатчилик томонидан муносиб тақдирланмоқда. Чунончи, энг яхши сиёсий плакатлар учун ўтказилган XVI Бутуниттифоқ конкурсида «Ўзбекистон» нашриётида чиқарилгач «Ленин биз билан» сериясидаги плакатлар биринчи даражали Диплом билан тақдирланди. Ўзбекистон халқ рассоми Қ. Башаровнинг бу сериядаги «Ҳокимият — Советларга!», «Завод — ишчиларга!», «Ер — деҳқонларга» плакатлари Иттифоқда энг яхши баҳо олди. Шунингдек, Ф. Кагаровнинг «Осмонимиз мусаффо бўлсин!», Д. Махотиннинг «Тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгресси» плакатлари XVI Бутуниттифоқ конкурси дипломлари ва СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг бронза медаллари билан мукофотланди.

Кўргазмали агитация Бутуниттифоқ виставкасида В. Евенконинг «Кўргазмали агитация» альбоми СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг олтин медали билан тақдирланди. Н. Галиев, Н. Пироговларнинг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб чиқарилган «Совет Ўзбекистони» альбоми Бутуниттифоқ конкурсида иккинчи даражали Дипломга сазовор бўлди.

Яқинда Б. Жуковнинг «КПСС XXV съездини муносиб кутиб оламиз!» плакати чоп этилди. У ўзбек ва рус тилларида оммавий нусхада чиқарилиб, республика саноат корхоналари, колхоз ва совхозлари, ўқув муассасаларида кенг тарқатилмоқда. Плакатлар республика меҳнаткашларини зарбдор меҳнат қилишга, КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун курашга сафарбар этишда муҳим роль ўйнамоқда.

Ф. ИСҲОҚОВ,
Ўзбекистон ССР Матбуот, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети редакциясининг мудири.

СТУДЕНТ—БУНЁДКОР ВА ИЖОДКОР

Ҳаёт билан ҳамнафас

Юз мингчилар ҳаракати

Республика комсомол ташкилоти жонажон Коммунистик партиянинг навбатдаги XXV съезди арафасида ажойиб ташаббус билан чиқиб, бу йил юз минг механизатор тайёрлаш ҳаракатини бошлади. Ёшларнинг бу олижаноб ватанпарварлик ҳаракати республикамиз бўйлаб кенг қанот ёйиб, умумхалқ ҳаракатига айланиб кетди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ўзбекистон ёш механизаторлари съезди қатнашчиларига юборган табригида шундай дейилади: **«Бизнинг қишлоқ хўжалигимиз йил сайин тобора кўпроқ миқдорда янги, мураккаброқ техника билан таъминланмоқда. Бу техникадан ғоят самарали фойдаланиш учун чуқур билимларни эгаллаган малакали механизатор кадрлар керак»**. Бу кўрсатмани шараф билан бажаришда олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ўқитувчилари, хусусан, умумтехникадан таълим берувчи мутахассис-педагоглар олдида ҳам катта ва жуда масъулиятли вазифалар турибди.

Ҳозирги пайтда бу вазифа тобора кучайиб борса-борадики, асло камаймайди. Чунки, қишлоқ учун малакали механизатор кадрлар тайёрлаш ва бу мутахассисларнинг халқ хўжалигида муваффақиятли ишлаб кетишлари кўп жиҳатдан улар таълим олган ўқув юртига, инженер-педагоглар ва мутахассис-ўқитувчиларнинг билими, дарс бериш санъати ва маҳорати мураббийлик даражасига боғлиқ.

Давримизнинг «Қишлоқда яшайсанми, техникани бил!» шиорини амалга ошира бориб, педагогика институтларида таҳсил кўрувчи студентлар олдига «Институтни битириб, киши руҳининг инженери — ёш авлоднинг тарбиячиси бўласанми, халқ ва юрт олдидаги бурчингни яхши англаб: «Техникани ўрган ва ўргат!» каби талаблар қўйилмоқда.

Шу жиҳатдан Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтининг турли факультетлари ва улар қошида ташкил этилган тўгараклар, хусусан, индустриал-педагогика факультети ва ундаги умумтехника таълими фанлари кафедрасида олиб борилаётган назарий ҳамда амалий ишлар диққатга сазовордир.

Бир неча йилдирки, малакали мутахассис-педагоглар билан таъминланган бу кафедра студент-ёшларга қўшимча ихтисосликлар бўйича гувоҳномалар бериб келмоқда. Дарҳақиқат, кафедрамизнинг техника фанлари кандидати, доцент С. Йўлдошбеков, катта ўқитувчилар А. Қаҳҳоров, С. Эргашев, Н. Асамутдиновлар каби ўз соҳасининг билимдонлари, жонкуяр-меҳнатсевар педагоглар коллективининг ташаббуси, куч-ғайрати туфайли студентлар шарафли ўқитувчилик касбини эгаллаш билан бирга, қишлоқ мактабларида техникадан дарс берувчи инженер-педагог, қишлоқ хўжалиги техникасини бошқара олувчи механик-ҳайдовчи, шофер, ниҳоят кўча ҳаракати қоидалари фанидан дарс берувчи ўқитувчи каби қўшимча мутахассисликларни ҳам эгаллаб олмоқдалар.

Буларга кафедра қошида ташкил қилинган ва педагоглар, студентлар кучи билан яхшигина жиҳозланган «Авто-трактор» кабинети ва лабораториялари, шунингдек, кафедрамиз педагогик коллективи ўзининг техникавий билимларини тинмай ошира боришлари, ўз устиларида мунтазам ишлашлари, дарс бериш маҳоратини ошириб, студентларда техникага ҳавас уйғотиш, меҳр қўйишнинг турли хил формаларидан фойдаланиш орқали эришилди.

Қўшимча дарслар ва консультациялар сонини кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш, кўргазмали ўқув қуролларидан тўғри фойдаланиш, дарслар ва амалий машғулотларни институт даргоҳида ва жойларда, яъни колхоз ва совхозларнинг далаларида, марказий ремонт устахоналарида, қишлоқ мактабларида ва автобазаларда ўтказиш, вақти-вақти билан донгдор пахтакорлар, механизаторлар ва бошқа техника «сир»ини билувчи мутахассислар, меҳнат қаҳрамонлар билан учрашувлар ўтказиш студентларни моддий рағбатлантириш, улар мутахассисликлар бўйича эътиборли давлат комиссияси олдида имтиҳонлардан ўтиб, тантанали равишда махсус гувоҳномалар олишлари ана шулар жумласидандир. Шуни алоҳида қайд қилиш керакки, кафедра физика ва умумтехника фанлари ихтисоси бўйича студентлар V курсгача назарий ҳамда амалий билим оладилар. V курсдан бошлаб эса ишлаб чиқариш практикасини Сирдарё областининг Оқолтин районидаги Фарғона номли 18-пахтачилик совхозининг марказий ремонт устахонасида, шунингдек, баъзи авторемонт базаларида ўтказадилар. Айниқса, ҳайдов ва чопиқ тракторини ва «17ХВ-1,8» маркали пахта териш машиналарининг ёзги ремонти мавсумида, институт аудиторияларида олинган назарий билимлар бевосита меҳнат жараёнида амалиётга тадбиқ этиб янада чуқурроқ ўзлаштирилади.

Бундан ташқари студентлар трактор, автомобиль, хусусан пахта териш машиналарининг умумий тузилишини, асосий механизм ва барча қисмларини қандай тартибда алмаштириш ва ремонт қила олишни, уларни бемалол синаб кўриш ва бошқара олиш «сир»ларини ҳам ўрганиб олмоқдалар. Шуниси қувонарлики, студентлар пахта териши мавсумида ўзлари ремонтдан чиқарган «17ХВ-1,8» маркали пахта териш машинасида 10-15 иш кунида 50-60 тоннадан ортиқ «оқ олтин» териб давлатга топширмоқдалар.

Хоразмлик студент М. Искандерова ёзги ишлаб чиқариш практикасини Фарғона номли 18-пахтачилик совхозининг марказий ремонт устахонасида ўтказиб, унинг бир ўзи мустақил пахта териш машинасини аъло даражада ремонт қилди ва биринчилар қаторида давлат комиссиясига топширди. Бу ёш педагог ва механизатор, «зангори кема»да 60 тоннадан ортиқ «оқ олтин» терди. Студентларимиздан Х. Одилбоев, Х. Ҳамроев, Ҳ. Курганов, Т. Қодирбеков ва бошқалар ҳам ўзлари ремонтдан чиқарган «17ХВ-1,8» машиналарида тонна-тонналаб пахта териб, Оқолтин район комсомол комитети, совхоз маъмурияти ва институт ректоратининг «Мавсум даврида пахта териш машинасини сифатли ремонт қила олган ва пахта йиғим-терими мавсумида самарали ишлагани учун «Фахрий ёрлиғи» ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

Умумтехника таълими фанлари кафедрасининг педагогик коллективи ва физика умумтехника таълими ва меҳнат ихтисослиги бўйича таълим олаётган 184 нафар студентнинг кучи билан 1970 — 1974 йиллар мобайнида 160 дан ортиқ «ХТ-1,2» ва «17ХВ-1,8» маркали пахта териш машинаси, 120 га яқин турли маркадаги трактор ва қишлоқ хўжалик техникаси капитал ва жорий ремонтдан чиқарилди. Шу йиллар ичида 2 минг тоннага яқин «оқ олтин» териб олинди. Бу, ҳали оз, айни чоқда механизаторликни эндигина ўрганаётган студент-ёшлар учун жуда катта ғалаба эди. Ремонт ишларида ва пахта териш мавсумида ишлаб, механизатор гувоҳномасини олганлар сони йилдан-йилга ортиб бориши қувонарлидир.

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили бўлган 1975 йилда элликдан зиёд студент Сирдарё областининг Оқолтин, Мирзачўл районларидаги 18, 19, 20-ва бошқа совхозларнинг марказий ремонт устахоналарида амалий машғулотларни малакали ўқитувчилар ва совхозларнинг инженер-техник ходимлари раҳбарлигида ўтказиб, қирқдан ортиқ пахта териш, турли трактор ва қишлоқ хўжалик машиналарини тегишли ремонтдан чиқаришда фаол қатнашишни планлаштириб қўйишган.

Машғулотларимизнинг бундай амалий натижалари биз педагоглар учун ҳам, совхоз коллективи учун ҳам, ёшларимизнинг ўзлари учун ҳам жуда фойдалидир.

Т. БОБОЕВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, доцент.

ТАШАББУСКОРЛАР

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш ва КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун курашаётган Термиз пахта тозалаш заводи ва «Южсурханводстрой» қурилиш-монтаж бошқармаси инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўзларининг социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар. Бу ватанпарварлик ташаббусини область партия комитети маъқуллади.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан руҳланган пахта тозалаш заводи коллективи тўққизинчи беш йиллик реализация планини тўрт ярим йилда ошириб бажарди. Тўқимачилик саноати корхоналарига салкам 85 минг тонна тола, 1700 тоннадан зиёд момиқ етказиб берилди. Натижада 2,3 миллион сўмлик иқтисодий фойда олинди. Шу йилнинг ўтган олти ойида ҳам яхши натижалар қўлга киритилди. Барча смена ва бригадалар, ҳар бир ишчи зиммага олган социалистик мажбуриятига нисбатан кўплаб маҳсулот ишлаб чиқаришга эришди. Олти ойда 400 тоннадан зиёд тола, 300 тонна момиқ реализация қилинди. Б. Тўйчиев, М. Обидов, З. Папаян ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадалар беш йилликни муваффақиятли якунлаб, келаси йилнинг февраль — март ойи ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

А. ХАЛИЛОВ.

Тошкентдаги чарм-галантерея фабрикаси коллективи жонажон партиямизнинг бўлажак XXV съездига муносиб совғалар билан бориш учун астойдил ишга киришди. Суратда: корхонанинг илғор тикувчи қизларидан (чапдан) Фарида Дўсмуҳамедова ва Марҳамат Ҳайдарбекова ўртоқларни кўриб турибсиз. Улар шу кунларда 1977 йилнинг апрель ойи ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар. А. Тўраев фотоси.

«БИЗ ЎЗБЕК БАЛЕТИГА ҚОЙИЛ ҚОЛДИК»

Ўзбек артистларининг Минскда қилаётган гастроллари биринчи ўн кунлиги тугади. Уларнинг гастроли Белоруссия ССР опера ва балет давлат академик Катта театри саҳнасида зўр муваффақият билан ўтмоқда. Мухтор Ашрафийнинг «Муҳаббат ва қилич» балети самимий кутиб олинди. ЎзТАГнинг илтимосига биноан БЕЛТА мухбири Е. Полушкина Белоруссия санъат арбобларидан шу балет тўғрисидаги фикрларини сўради.

— Спектаклни яратган ҳамма кишиларга офарин айтиш билан бирга аввало, унинг биринчи негизи бўлган музикани алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман, деди таниқли белорус композитори, Белоруссияда хизмат кўрсатган санъат арбоби Генрих Вагнер. Гоҳ мусиқий, беғубор, гоҳ жанговар, даҳшатли, жўшқин ва шўх музиканинг ўзиёқ асарнинг муқаддимасида ифодаланган: «Ўтмишни ўйлаб, ҳозирги куннинг маъносини тушун, шундагина келажакни тўсиб турган туман тарқалади», деган асосий маъносини очиб беради.

Қочиримлари, оҳанги, ўзига хослигига қараб «Муҳаббат ва қилич» балети чуқур халқчил асосда ёзилганлигини сезиб турибман.

Якка ижро этиладиган эпизодлар аниқ, бўрттириб ёзилган. Оммавий саҳналар ўзига хос, ҳароратли, ўйноқи. Оркестрда чолғу асбобларидан жуда яхши фойдаланилган, шу асбоблар ёрдамида муаллиф миллий ўзига хосликни бера олган.

Шуни ҳам айтиб қўяйки, бугунги спектаклнинг муваффақият қозонишида муаллифнинг ўзи дирижёрлик қилгани ҳам катта роль ўйнади.

— Биз дўстимизни дирижёрлик пульти ёнида кўп марталаб кўрганмиз, деди композитор Вагнернинг фикрини давом эттириб музикашунос Изидор Ниневич. — Жабборов, Бурҳонов, Изомов, Юдаков, Козловский ва Ўзбекистоннинг бошқа композиторлари каби Ашрафий ижодида ҳам қадимий халқ музика маданияти билан замонавий бастакорлик тафаккури ўзига хос равишда омухта қилиб юборилганлигини яққол кўрамиз. Биз бу йўлни келгусида ҳам давом эттиришни ўзбек дўстларимизга чин қўнгилдан тилаймиз. Муваффақиятнинг сири шунда эканлигига ишончим комил.

«Муҳаббат ва қилич» спектаклидан кейин яна бир қисқа суҳбат Минск хореография билим юртининг педагоги, белорус балетининг яккахон раққосаси Надежда Малахова билан ўтказилди.

— Бу балет бошқа ҳеч қандай балетга ўхшамайди, — деди у. Буни эсдан чиқариш ҳам қийин. Хореограф спектаклнинг: золимларга қарши қўзғолган халқ енгилмасдир, деган бош ғоясини тасвирлаш учун рақснинг энг яхши услубини топишга муваффақ бўлган. Кордебалет, айниқса эркаклар группаси жуда эсда қоларли, ҳар бир ижрочи ҳақида кўпгина яхши сўзлар айтиш мумкин, аммо менинг назаримда Зарина ролининг ижрочиси Раъно Каримова айниқса мақташга лойиқ. Бу дилбар қиз образни чуқур ифодали ижро этиши билан кишини мафтун этади. У ўз халоскорига сидқидилдан муҳаббат изҳор қилган дастлабки эпизодларни ҳам, ўз маҳбубини душманлар найзасидан тўсиб ҳалок бўлаётган финалда ҳам баб-баравар яхши ўйнайди.

Каримованинг қўллари ифодали, ҳаракатлари майин ва уйғун. Унинг маҳорати юксак, Ленинграддаги яхши мактабда сабоқ олганлиги сезилиб турибди. Педагог сифатида мен шу ёш истеъдодни қувонч билан табриклайман ҳамда унга ва бутун ўзбек балетига юксак парвоз тилайман.

Минск.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

ПЛАН ВА МУСОБАҚА БИРЛИГИ

НАЗАРИЯ ВА АМАЛИЁТ МАСАЛАЛАРИ

Социалистик мусобақа тарихи беш йилликларимизнинг ғолибона одими билан узвий равишда маҳкам боғлангандир. Мусобақа ва планнинг диалектик бирлиги — бу халқ хўжалигини ривожлантиришнинг муҳим қонуниятидир. Бу қонуният, биринчидан, шунда намоён бўладики, план топшириқларини бажариш ва ортиғи билан бажариш учун кураш ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида меҳнаткашлар ижодий мусобақасининг бош мақсади бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Бу ўз-ўзидан аён, чунки экономика В. И. Лениннинг сўзлари билан айтганда **«кишилик ҳаётининг энг туб асослари»**га тааллуқлидир (Асарлар. IV нашр, 27-том, 431-бет). Иккинчидан, ҳар бир беш йилликда план-топшириқлари ортиб ва мураккаблашиб бориши билан бирга, социалистик мусобақанинг мазмуни ҳам бойиб, унинг формалари такомиллашиб ва кўпайиб боради, мусобақа қатнашчиларининг сафлари кенгаяди ҳамда иқтисодий самарадорлик ошади.

Социалистик мусобақанинг яратувчилик моҳияти, унинг план билан бирлиги совет кишиларининг 1973 ва 1974 йиллар учун белгиланган халқ хўжалик планларини муддатидан илгари бажариш учун курашида айниқса зўр куч билан намоён бўлди. КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатига жавобан миллион-миллион меҳнаткашлар ички резервларни қидириб топиш ишларини авж олдирдилар, ишлаб чиқаришни ўстиришнинг қўшимча манбаларини қидириб топиб, ҳаракатга келтирдилар, тиғиз муқобил планлар, оширилган социалистик мажбуриятлар тузиш ва уларни бажаришда актив қатнашдилар. Партиянинг кам харажат қилган ҳолда кўп ва яхши сифатли маҳсулот берайлик, деган даъватини ўзлари учун жанговар шиор қилиб олган саноат ходимлари 1973-1974 йилларда пландан ташқари 14 миллиард сўмлик маҳсулот чиқардилар. Бу ҳол тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида янада катта муваффақиятларга эришиш учун жуда катта шарт-шароит яратиб берди.

Ривожланган социалистик жамият экономикаси, ўз моҳияти билан, жуда мураккаб динамик системадир. Унинг баъзи звенолари бир-бири билан узвий равишда ва кўп томондан боғлиқ бўлиб, муттасил такомиллашиб ва ривожланиб боради. Ана шу жараёнларнинг характери ва моҳияти ижтимоий ишлаб чиқариш ҳамма звеноларининг планли асосда амал қилишини кучайтиришда мусобақанинг янада катта роль ўйнашини таъминлайди. Бу ўринда гап, бир томондан, меҳнаткашлар мусобақасининг ўзидаги план асослари ролини ошириш, ҳар бир ишчи ўрнида қўшимча резервларни ижодий равишда қидириб топиш ва сафарбар этиш, коллективларнинг социалистик мажбуриятларини корхоналарнинг давлат план топшириқлари билан яқинлаштириш тўғрисида, иккинчи томондан тобора комплекс тус олаётган халқ хўжалигини планлаштиришни яхшилаш тўғрисида бормоқда.

Социалистик мусобақанинг ролини ошириш, аввало, халқ хўжалигининг жуда кенг миқёслари ва унинг структурасидаги жиддий ўзгаришлар билан боғлиқдир. Фан-техника тараққиёти таъсирида ижтимоий меҳнат тақсимоти ва ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш узлуксиз чуқурлашиб бормоқда. Буюмларни, маҳсулот тайёрлаш технологиясининг ўзгарувчанлиги тезлашди. Масалан, машинасозликнинг баъзи тармоқларида ҳар йили чиқариладиган маҳсулот номенклатурасининг 25-30 проценти янгиланди. Шунинг учун ҳам иқтисодий районлар, ишлаб чиқариш тармоқлари билан корхоналар ўртасидаги хўжалик алоқалари тобора динамик ва кўп томонлама бўлиши табиийдир.

Тармоқлараро ва тармоқ ички кооперацияси асосида маҳсулот етказиб бериш узлуксиз ўсиб бораётган шароитда хўжалик механизмининг барча звенолари ишини, жумладан, социалистик мусобақани ривожлантиришни аниқ координациялаштириш ҳар қачонгидан ҳам зарурдир.

Иқтисодий қонунларнинг амал қилиши планда қанчалик тўла акс эттирилган бўлса, шунингдек, ишлаб чиқариш ресурслари ва ўсиш резервлари қанчалик аниқ акс эттирилса, социалистик хўжалик системасини планли бошқаришнинг таъсирчанлиги шунчалик юқори бўлади. Айни вақтда шуни ҳам эътиборга олиш керакки, жуда синчиклаб ишлаб чиқилган план ҳам ишга ижодий муносабатда бўлиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун бошланган мусобақани авж олдириш туфайли қўшимча равишда қидириб топиладиган ва фойдаланиладиган социалистик экономика бой резервларини тўла равишда эътиборга ололмайди. Бироқ, йирик ва мураккаб планли хўжалик шароитида иқтисодий ўсишнинг қўшимча манбаларини қидириб топиш ва ҳаракатга келтиришнинг ўзи билан иш битмайди. Мусобақанинг самараси ишлаб чиқаришда диспропорция келтириб чиқармаслиги. балки, аксинча, ишлаб чиқаришнинг планли равишда ўсиш даражасини янада ошириши учун мусобақалашувчиларнинг куч-ғайратларини уйғунлаштириш лозим.

Мусобақа ва планнинг бирлигини таъминловчи энг муҳим воситалардан бири муқобил планлардир. Муқобил планлар қабул қилиш ҳаракати — бу ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун социалистик мусобақанинг сифат жиҳатдан янги ва энг самарадор шаклидир. У меҳнаткашларнинг иқтисодий билимлар даражаси ошганлигидан, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашда юксак меҳнат активлиги кўрсатилаётганлигидан далолат бермоқда. Ўртоқ Л. И. Брежнев муқобил планлаштиришнинг аҳамиятига баҳо бериб айтганидек, **«Москваликларнинг ташаббуси билан бошланган бу ҳаракат тобора кенг қулоч ёзмоқда. Бинобарин, биз бу ҳаракатни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаймиз ва ривожлантираверамиз»**. 1974 йилда 14 мингдан зиёд саноат корхоналари муқобил планлар-мажбуриятлар асосида ишлади. Бу эса маҳсулот чиқаришни анча оширишга катта ёрдам берди.

Муқобил планларнинг энг яхши томони шундаки, бу планлар марказлашган тартибдаги планлаштиришни меҳнаткашларнинг ташаббуси билан маҳкам боғлайди, кооперация асосида маҳсулот етказиб бериш ва моддий-техника таъминотини энг яхши ва аниқ баланслаштириш имконини беради. Муқобил планнинг принципиал хусусияти яна шундаки, у йиллик планни тузиш босқичида шаклланади. Бу ҳол унинг ички ва ташқи имкониятларни пухта мувофиқлаштириш имконини беради. Бу билан ишлаб чиқаришни ривожлантиришда план асослари мустаҳкамланади, унинг ритми ва самарадорлиги ошади, яъни социалистик мусобақани ва меҳнаткашларнинг ижодий ташаббусини янада авж олдиришга имкон берадиган жиҳатлар янада яхшиланади.

Муқобил планларнинг реал бўлишига аввало, бундан олдинги даврда эришилган меҳнат унумдорлиги даражаси ва чиқарилган маҳсулот ҳажмини чуқур таҳлил қилиш асосида эришилади. Лекин бу биз кўникиб қолган ўша «эришилган даража»га қараб планлаштириш деган гап эмас. Чуқур таҳлил қилишдан мақсад — ҳар бир ишчи ўрнида ўсиш резервларини аниқлашдир. Шунинг учун ҳам ишчиларнинг режалари, одатда, участкада муҳокама қилинади. Участкаларнинг ҳиссасидан цех кўрсаткичлари таркиб топади. Янги техникани жорий этиш, технологияни ва меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирлар билан мустаҳкамланган цех мажбуриятлари заводнинг муқобил планини ташкил этади. Шу тариқа корхонада ишлаб чиқаришни юксалтиришнинг қўшимча манбаларини тадқиқ қилиш ишлари авж олдирилиб, унга ҳамма ходимлар жалб этилади. Чуқур ва ҳар томонлама техникавий-иқтисодий изланишгина планнинг асосланган ва тиғиз бўлишини таъминлайди. Давлат планларига қўшилган мажбуриятлар тасдиқлангандан кейин корхона учун қонун бўлиб қолади.

Айни вақтда, муқобил планларни ишлаб чиқиш умуман халқ хўжалигини планлаштириш сифатига бўлган талабни ҳам оширади. Чунки, илмий жиҳатдан асосланган халқ хўжалиги планигина социалистик мусобақани юксак даражада таъсирчан қиладиган муқобил планларнинг стабилли бўлишини таъминлайди.

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида муқобил планларнинг ўзига хос белгиси шундаки, бу планларда фан-техника тараққиётининг эришилган ютуқларни ишлаб чиқаришга жорий этишга бўлган ва тобора ошиб бораётган талаблари комплекс ҳисобга олинади. Ҳозирги вақтда муқобил планлар мусобақалашаётганларни ишлаб чиқариш жараёнларини бутун чоралар билан интенсивлаштириш учун, иқтисодий ўсишнинг сифат факторларидан янада тўлароқ фойдаланиш учун курашга сафарбар этмоқда, планлаштиришда меҳнаткашларни жалб этишга актив ёрдам

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

ҚАҲРАМОНЛИК ДОСТОНИ

Очерк

...3-гвардиячи танкчилар армияси Қизил темир йўл узелига кириб борди. Эгалланган «коридор»нинг эни 5 ва узунлиги яқин 20 километрни ташкил этарди. Танклар, автомашиналар, мотоцикллар ҳамда пиёда жангчилар «коридор»нинг ўртасида эдилар.

Душманнинг узоққа отувчи артиллерияси Ожидов ва Золочев районларидаги аҳоли яшовчи пунктларни тинимсиз ўққа тутарди. Ҳаво лочинларимизнинг қақшатқич зарбаларига қарамай, душманнинг «Фокке-Вульф» самолётлари ҳар 4-5 минутда ўрмон ва қишлоқларга бомба ташлар, орқасидан «Мессершмит» қирувчи самолётлари колоннага ҳужум қиларди. Осмондан ёғилаётган бомбалар, снарядлар, портлаётган миналар ва ўқлардан колонна ларзага келгандай бўларди. Лекин гвардиячилар бундай оғир ҳужумни мардонавор енгиб Ғарбга томон дадил олға борарди.

— Гвардиячи танк корпусининг 53-гвардиячи танк бригадаси армиянинг иккинчи эшелонида «коридор»нинг чеккасида ҳаракат қиларди, кутилмаганда Плугов районида гитлерчиларнинг қарши ҳужумини парчалаб ташлаш тўғрисида янги жанговар вазифа олинди. Бригада командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, гвардиячи полковник Архипов разведкачиларга муҳим топшириқ берди: тезда душман кучларини аниқлаш даркор.

...Июль кунларининг бири. Эрталаб ҳаво анча салқин бўлганиданми, разведкачилар группасининг бошлиғи старший лейтенант Филипповнинг эти увишди. Лекин у ўзини дадил ва ҳушёр тутарди. Разведкачилар, ер қучиб эмаклашарди, баланд ўсган ўтлар орасидан лой-тупроқ тирнаб тезда жануб томонга чиқиб олишди.

— Ерга ётинглар! — Филиппов команда берди. — Чекиб олишларингиз мумкин.

Бир оз жимликдан сўнг офицер ўз фикрларини сафдошлари билан ўртоқлаша бошлади.

— Демак, душман ҳимояси унчалик мустаҳкам эмас.

Бошқалар ҳам шу фикрни маъқуллашар эди. Шу пайт узоқдан автомашина моторининг гувиллаган овози эшитилди. Улар ўтлар орасига бекинишди.

— Менинг буйруғимсиз ўт очманглар, — таъкидлади офицер.

Машина тор сўқмоқларда гоҳ дарахтларга урилар, гоҳ йўлдан чиқиб кетарди. Сўқмоқ бўйида тўнка орасига бекинган оддий гвардиячи Мўмин Каримов ҳушёр турарди. Автомашина яқинлашиб келган сари Каримов тишларини ғичирлатиб безовта бўларди. Машина кузовида 20 дан ошиқ фашист ўтириб келарди. Кабинанинг устида эса уларни ҳимоя қилиб келаётган икки автоматли кишининг кўзлари теварак-атрофга олазарак бўлиб боқар, совет разведкачилари чиқиб қолмасин дегандек қўрқинчли боқишарди. Машина Каримовга яқинлашиб қолди. Унинг кўз ўнгида 1941 йилнинг июль ойи охирида жанубий чегарада рўй берган мудҳиш манзаралар гавдаланди. Витебск, Гомель, Рогачев, кейин... Сухиничи шаҳарларидаги уруш лавҳалари кино лентасидек бир-бир ўтар эди. Каримов ўтлар орасидан аста кабинага қаради. Шофёр ёнида фашист офицери бор эди. Каримов дарҳол уни таниди. Ўша Сухиничи жангларидан бирида Каримов бу офицерни таниб қолган эди. Тириклай қўлга туширмоқчи бўлганида у ўқ узиб Каримовни ярадор қилганди. Мўмин ўйлади: вақт ғанимат, аблаҳни қоқ миясидан отиб ташласам қандоқ бўларкин? У автомат милини тўғрилаб ўқ узди. Дастлаб шофёр билан ўша офицер ўтирган ерида «шилқ» этиб қулади. Кейин Каримов автоматни машина кузовида ўтирганларга тўғрилади. Бир пайт машина кузовида ўтирган немислар уст-устига ўқ узиб қолди. Бироқ Каримов қараб турмади. «Энди менга навбат!» — деди Каримов ва кетма-кет ўқ уза кетди... Филиппов Каримовга яқинлашиб келди-да, деди:

— Мен буйруқ бермасдан нега отасан?

— Чунки, бу аблаҳ немис офицери Сухиничида мени ярадор қилганди. Москвада даволандим. Мана ниҳоят ундан қасос олдим, — деди Мўмин Каримов енгил нафас олиб. У ҳозир қўлга киритган ғалабасидан ўзида йўқ шод эди. Командир ҳам бундан мамнун эди, албатта.

Филиппов қойил, қойил сенга. Бир машина фашистни тузладинг. дегандек елкасига уриб қўйди ва:

— Агар яна бир машина фашист келиб қолса нима қилардинг? — сўзида давом этди офицер.

— Яна боплаб тузлардим. Ахир саккиз кишимиз, саккиз томондан душманга ўлат ёғдириб турсак. бизга бас келиб бўпти аблаҳлар.

Разведкачилар тутдай тўкилиб ётган фашистларнинг ҳужжатларини ён чўнтакларидан йиғиштириб олиб, яна белгиланган жойга бекинишди. Икки соат давомида улар душман кучларини, ўт очиш нуқталарини, ҳаракат йўллари ва мудофаа чизиқларини аниқлаб мўлжалга олишди. Энди улар Марушка қишлоғи орқали душман ҳимоясининг олдинги томонига ўтишлари керак. 8-10 метр нарида Каримов билан Скобельцин писиб ётарди. Николай Скобельцин разведкачилар ичида немис тилини яхши биларди. У ер тишлаб ётган фашистлар чўнтагидан йиғиштириб олган ҳужжатларни бир-бир кўздан кечирди:

— Биринчи танк армиясининг 8- танк дивизияси... Ҳа, энг муҳим дивизия, Фастов яқинида биз тор-мор қилган ўша армиянинг худди ўзгинаси бу!

— Фастов яқинида нима бўлган эди? — қизиқиб сўради Каримов.

— Ўтган йилнинг ноябрь ойидаги жангларни унутдингми?

— Нега унутай, бу жангда иккала оёғим ҳам жароҳатланган эди. Ҳозир уни эслаб яна оёғимда оғриқ бошланди.

— Қани, ўз бахтини ким биринчи бўлиб синаб кўради?

— Филиппов разведкачиларни гўё синамоқчи бўлиб қўлларини силкитди. Кейин у ўз фикр-хулосаларини асослаб берди.

— Бир киши ўнг томондан разведка қилиб бориши керак.

— Мен бораман, рухсат беринг, — деди дадилланиб Мўмин Каримов.

Мўмин ўт очиш нуқтаси томон борарди. Траншеядан беш-олти метр нарида сигаретанинг тутуни кўринди. Лекин бирорта ҳам немис солдати кўринмасди. Бу қандай ҳодиса ўзи? Разведкачи ерга ётиб жуда эҳтиёткорлик билан траншеянинг олдинги томонига боқди. Ўн метрча нарида, ўнг томонда бир фашист чекиб ётарди. «Овоз чиқармасдан уни тинчитишим керак». Шундай хулосага келди Каримов. Лекин фашист ўрнидан турди ва Мўмин томонга қараб қолди. Бир неча секунд нафасини ичига ютиб, жим қолди Мўмин. Нима қилиш керак? Шошилинч фикр қиларди у. Кутилмаганда фашист ўқ узиб қолса бўладими, ўқлар Каримовнинг устидан виз-виз учиб ўтарди. «Ҳа, аблаҳ яна биринчи бўлиб ўқ узди-я» деди Мўмин ичида ва унинг миясини мўлжаллаб туриб автомат тепкисини босди. Душманнинг ўнг томонидаги ўт очиш нуқтасидан солдатлар қоча бошлади. Каримов дарҳол траншеяга сакраб ўтди-да, душман билан учрашувга шайланди. Каримов тўртинчи фашистни ҳам қулатган эдики, орқадан «Олға!» деган буйруқ эшитилди. Бригада командирининг буйруғи ғалабадан дарак берарди.

21 июль, тун. Пилтеу дарёси бўйида жанг қизиб борарди. Ҳар бир қарич ер учун қанча-қанча қон тўкиларди. Мўмин олов сочаётган душман траншеясига бостириб киришга муваффақ бўлди. Бир ўзи душманнинг 14 солдатини ер тишлатди. Разведкачилар группаси билан бир нечасини асир ҳам олди. Шундай қилиб, Львовни озод этишда Мўмин Каримовга жангда кўрсатган жасоратлари учун учинчи даражали Шуҳрат ордени берилди.

Оддий солдат Каримовнинг ҳаёт саҳифаси шон-шуҳрат, қаҳрамонлик лавҳалари билан тўлиб борарди. 1945 йилнинг 15 январида Плица дарёси бўйида бўлган жангларда у душманнинг 30 солдати ва бир офицерини қулатди. 16 январь куни эса Родомиска шаҳрини душмандан озод этишда жон берган фашистлардан 37 киши Каримовнинг автоматидан узилган ўқлар билан тупроққа қорилган эди. Каримов граната билан душманнинг яна бир автомашинасини, ўқ-дориларни портлатиб юборди. Унинг кўкрагидаги 2-даражали Шуҳрат ордени мана шу қаҳрамонлиги учун берилган.

Жангнинг охирги кунларида Мўмин Каримовнинг қаҳрамонлик жасорати бутун мамлакатга тарала бошлади. У 17 апрель куни Замбра районида разведкачилар группаси билан душманнинг офицерлар турадиган штабига ҳужум қилди. Олишувда шахсан Мўминнинг ўзи 32 гитлерчини қулатиб, қимматли ҳужжатларни қўлга туширди. 20 апрелда Барут шаҳри учун олиб борилган жангларда яна 87 душман солдати ва офицерини ўлдирди. Чап қўлидан яраланган бўлсада, госпиталга боришни истамади. Сўнгги қоним қолгунча жанг қиламан, деб қасамёд этди. У ўз сўзи устидан чиққан эди. Ниҳоят уруш совет халқининг буюк ғалабаси билан тугади. Берлинга ғалаба байроғи ўрнатилди. СССР Олий Совети Президиумининг 1945 йил 27 июндаги фармони билан Мўмин Каримов биринчи даражали Шуҳрат ордени билан учинчи марта мукофотланди.

Мўмин ўзи туғилиб ўсган Янгийўл районидаги Ниёзбек қишлоғига Ватан қаҳрамони бўлиб қайтди. Ҳозирги вақтда у Ленин номли колхозда ишлаб, мамлакатимизда коммунизм қурилишида ўз улушини қўшиб келаётир.

Мўмин Каримов ота-онасидан уч ёшида етим қолган эди. Болалар уйида тарбияланди, вояга етди. У Ватан тузини, халқ ишончини шараф билан оқлади. Шу кунларда унинг уйи одамлар билан гавжум. Қаламкашлар, қизил из топарлар, жангчилар, мактаб ўқувчилари тез-тез келиб туришибди. Мўмин ака мамлакатимиз жанггоҳларида олиб борилган қонли курашлар, ўзининг ҳаёт саҳифаси ҳақида қувонч билан сўзлаб бераётир.

Ҳа, унинг ҳаёт саҳифаси чиндан ҳам қаҳрамонлик достонига ўхшайди.

Г. АНДРЕЕВ,
Запасдаги полковник.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

АНҚАРА, 10 июль. (ТАСС). Бу ерда иқтисодий ва техникавий ҳамкорликни янада ривожлантириш тўғрисида Совет Иттифоқи билан Туркия республикаси ўртасида тузилган битим имзоланди.

Битимни иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков билан Туркия ташқи ишлар министри И. Чарлаянгил имзоладилар.

Битимда металлургия ва энергетика соҳасида ҳар икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни янада кенгайтириш кўзда тутилади.

Битимни имзолагандан кейин совет иқтисодий делегациясини Туркия бош министри С. Демирел қабул қилди.

ЛЕНТАСИДАН

БУДАПЕШТ. Венгрия пойтахтининг Батьяни майдонида энг йирик озиқ-овқат универмаги очилди. Бу универмаг энг янги савдо-сотиқ ускуналари билан таъминланган. Венгрия Халқ Республикасининг шаҳар ва қишлоқларида озиқ-овқат магазинлари, универмаг ва бозорларнинг кенг шоҳобчаларини барпо этиш планлаштирилди. Йил охирига қадар Сегед ва Веспремда, Ленинварош ва Мишкольцда, Сольнок ва Сексардда янги расталар очилади. Давлат буларни қуриш учун 170 миллион форинт ажратди.

ПАРИЖ. 1975 йилда 60 мингга яқин киши Франция Коммунистик партияси сафига кирди. Шу давр ичида мамлакатдаги саноат корхоналарида 1.021 ва қишлоқ жойларда 208 та янги бошланғич партия ташкилоти тузилди.

БАҒДОД. Ироқ қишлоқ хўжалиги ва аграр ислоҳоти министрлиги бу йил Курдистон автоном районида бир қанча лойиҳаларни амалга ошириш учун икки миллион динар пул ажратди. Бу маблағ янги дарахтзорларни барпо этиш, тупроқ эрозиясига қарши кураш программасини бажариш, туристлар қатнайдиган манзиллар ва тарихий жойларга олиб борадиган йўлларни очиш учун мўлжалланади.

ЯНГИ ОБЪЕКТ ВА УЙ-ЖОЙЛАР

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги ташкилотлари коллективлари КПСС XXV съезди шарафига оширилган мажбуриятлар қабул қилиб, ишлаб чиқаришда яхши натижаларга эришмоқдалар. Министрлик ярим йиллик қурилиш ва монтаж ишлари планини муддатидан бир ҳафта аввал бажарди. Пландан ташқари кўплаб объектлар ва уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди. Пландан ташқари 630 минг сўмлик бинокорлик материаллари ишлаб чиқарилди. Тошкент шаҳрининг ўзида 32 йирик объект фойдаланишга топширилди. Улар орасида янги корхоналар, маданий-маиший объектлар, ўқув юртлари корпуслари ҳам бор. Республика бўйича 662 минг квадрат метрдан зиёд уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди. 4710 ўринли мактабгача болалар муассасалари, 15600 ўринли мактаблар, 685 ўринли даволаш муассасалари қурилди.

Ж. ОДИЛИЙ.

бермоқда. Муқобил тиғиз планлар барча ишлаб чиқариш участкалари ишини, барча ходимларни илгарига қараганда кўп даражада ритмик ишлашини таъминламоқда, масъулиятни ва меҳнат интизомини оширмоқда.

Тўққизинчи беш йилликни муддатидан илгари бажариш учун кураш давомида меҳнаткашларнинг кўпгина қимматли ташаббуслари юзага келди. Москвадаги «Динамо» заводининг коллективи бошлаган ташаббусдан ибрат олиб, шахсий план асосида ишлаш мусобақаси жуда катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Бу коллективда социалистик мусобақани ташкил этиш практикасида биринчи марта ҳар бир ишчининг беш йиллик, бир йиллик, бир ойлик меҳнатининг унумдорлигини оширишни планлаштириш системаси қарор топди. Бу система бутун бир ташкилий-техникавий тадбирлар комплекси билан мустаҳкамланган бўлиб, уни амалга ошириш ишчиларга ҳар бир ишчи ўрнидаги мавжуд ишлаб чиқариш резервларини ишга солиш имконини беради.

Шахсий планда ҳар бир ходимга беш йилликка мўлжалланган маҳсулот чиқариш ҳажми норма-соат тарзида белгилаб берилади. Тегишли касб ва малака даражасига қараб, ўтган беш йилликда амалда эришилган ўртача кўрсаткич асосида шахсий планлар тузилади. Бунда меҳнат унумдорлигини ўстиришнинг план топшириғи албатта ҳисобга олинади. Шахсий план қабул қилингунга қадар унинг лойиҳаси норма-соатларда ҳар бир ишчига етказилади. Шунинг учун ҳар бир киши контроль кўрсаткичларни ўйлаб кўриш, уни ишлаб чиқариш резервларига солиштириб кўриш ва зарур бўлса тегишли тузатишлар киритиш имконига эга бўлади.

Шахсий конкрет планлар ҳар бир ишчининг коллектив олдида турган вазифаларни ҳал қилишда нечоғли иштирок этишини белгилайди. Шу жиҳатга кўра у индивидуал мусобақанинг пухта негизида бўлиб хизмат қилади, техникадан ва илғорлар эришган ютуқлардан янада тўлароқ фойдаланиш иштиёқини туғдиради. Мусобақанинг бу формаси ҳар бир ишчининг қўшадиган ҳиссасидан бутун коллектив эришадиган натижани жуда яхши тушуниб етишга ёрдам беради. Шахсий план кўрсаткичлари меҳнат натижаларини энг кўп даражада ҳамда объектив равишда қиёслаб кўриш имконини яратади. Ойлик топшириқлар бажарилган тақдирда ишчилар мукофот оладилар. Бу мукофотнинг ҳажми ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг ҳар бир проценти учун нормативга қараб белгиланади.

Шуни қайд қилиш муҳимки, шахсий планлар участкалар ва цехлардаги ишларнинг сифатини қадам-бақадам аниқлаб туриш функциясини бажаради. Шунинг учун ҳам «Динамо» заводида ишлаб чиқариладиган маҳсулот умумий ҳажмининг ярмидан кўпи давлат сифат белгисини олаётганлиги табиийдир. Динамочилар меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича беш йиллик топшириғини уч йил-у, тўрт ойида — муддатидан анча илгари бажардилар. Шуниси ҳам қимматлики, беш йиллик бошланган вақтдан буён маҳсулот ишлаб чиқаришнинг учдан бир қисмидан кўпи ишчиларнинг маҳоратини ошириш ҳисобига эришилди.

«Динамо»часига социалистик мусобақа системаси амалда план билан маҳкам боғлангандир. Бу система шундан далолат берадики, ҳар бир ишлаб чиқарувчи муқобил ёки шахсий планларни шакллантиришда қанчалик даражада иштирок этса ва план топшириқларини қанчалик активлик билан бажарса, планли бошқариш шунчалик самарали бўлади. Шу билан бирга, «Динамо»часига социалистик мусобақа тажрибаси шуни ҳам кўрсатадики, ҳозирги вақтда кенг меҳнаткашлар оммасининг ижодий активлигини авж олдирмасдан, уларни планлаштиришга жалб этмасдан туриб план топшириқларини муваффақиятли бажариб бўлмайди.

Сўнгги йилларда корхоналарнинг шартномалар асосида мусобақаси янги куч билан авж олмоқда. Бу мусобақа формасининг диққатга сазовор жиҳати шуки, у илғор тажрибаларни кенг равишда алмашиш, қолоқларни илғорлар даражасига кўтариш йўли билан, жамоат каналлари орқали ишлаб чиқариш ва иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлайди. Ҳозирги вақтда кўпгина саноат коллективлари заводлараро мусобақа боғлаганлар. Масалан, «Минглар шартномаси»да 1 миллионга яқин ишчи қатнашади. Бу шартномада 780 енгил саноат коллективлари, индустриянинг бошқа тармоқларига қарашли 120 корхона ва илмий-тадқиқот институтлари қатнашмоқда. Мусобақани СССР Касаба союзлари марказий комитети ва СССР Енгил саноат министрлиги ҳузурида махсус ташкил этилган Марказий совет координация қилиб турибди.

Шартномалар асосида мусобақа турдош корхоналар ишида, айниқса маҳсулот ишлаб чиқаришнинг қуйи звеносида келишиб ишлашни анча яхшилаш имконини беради, хўжалик алоқаларининг энг рационал формаларини қидириб топишга ёрдам беради, коллективларни аъло сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун қўшимча имкониятларни қидириб топиш ишлари билан жиддий шуғулланишга ундайди.

☆

Социалистик ишлаб чиқариш ривожланган сари мусобақа формалари ва унинг халқ хўжалигини планлаштириш билан узвий бирлашуви узлуксиз такомиллашаверади.

КПССнинг навбатдаги XXV съезди халқ фаровонлигини янада ошириш йўлида социалистик экономикани ривожлантиришнинг янги программасини белгилаб беради. Партиямизнинг мана шу анжуманини зўр иштиёқ билан кутиб олиш йўлида меҳнаткашлар коллективлари социалистик мусобақани янада кенг авж олдирмоқдалар, 1975 йил план топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан қўшимча мажбуриятлар олмоқдалар, юксак сифат ва самарадор ишлаб чиқариш беш йиллиги бўлган ўнинчи беш йилликка муносиб тайёргарлик кўрмоқдалар.

Г. ФРОЛОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

АҚШ. Бостоннинг йигирма мингдан зиёд аҳолиси ирқчиликка қарши оммавий намойишда [...] Улар бундан 21 йил муқаддам АҚШ Олий суди томонидан Америка мактабларида ирқий камси[...]дан ташқарилиги тўғрисида қабул қилган қарорини амалга оширишни талаб қилдилар. Сура[...]чилар ирқий камситишга қарши шиорларни кўтариб бормоқдалар. ТАСС ф[...]

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ЯШАШ ҚИММАТ.

Кейинги пайтларда капиталистик мамлакатларда нарх-навонинг яна ҳам кўтарилганлиги тағин ҳам ёрқин кўзга ташланмоқда. Бу эса меҳнаткашлар оммасини яна ҳам иқтисодий қийинчиликларга мубтало этмоқда.

Айниқса, Америка Қўшма Штатларида сўнгги ойлар ичида саноат молларининг нархи тағин ҳам кўтарилди. Шунингдек, велосипед ҳамда автобус покришкаларининг баҳоси анча ошди. «Гулир тайр энд раббер компани» компанияси ана шундай молларга бўлган баҳонинг ошганлигини расмий равишда эълон қилди. Масалан, велосипед ва мотоцикл покришкаларининг нархи 3 процентга ошган, автомобилларники эса 6,5 процентга кўпайган.

АҚШдаги «Алюминум компани оф Америка» компанияси ҳам ўзи ишлаб чиқараётган маҳсулотларни ўрта ҳисобда 2,3 процент қимматлаштирганлигини эълон қилди. АҚШдаги бошқа компаниялар ҳам ўз маҳсулотларининг нархини оширганликлари тўғрисида хабар қилинади.

Францияда нарх-навонинг ошиб бораётганлиги бошқа соҳаларда акс этмоқда. Жумладан, бу ерда шаҳар транспорти учун тўланадиган нарх 1 июлдан бошлаб 12,5-16,8 процентга оширилганлиги хабар қилинади. Мамлакатдаги касаба союз ташкилотлари, шунингдек, коммунистик ва социалистик партия ва бошқа ташкилотлар бунга қарши қўшма баёнот билан қарши чиқдилар. Улар ҳукумат чиқарган бундай қарорга қатъий норозилик билдирдилар.

Баъзи мамлакатларда дори-дармонларнинг нархи беқиёс ошиб кетганлиги яққол кўзга ташланмоқда. Масалан, Данияда дори-дармонларнинг нархи икки баравар кўтарилган. Шунингдек, баъзи бир хизмат кўрсатиш соҳаларида ҳам нархлар оширилган.

Копенгагендан олинган бир хабарда квартира ҳақининг оширилганлиги тўғрисида хабар қилинади. Бу ерда уйларда ижарага турувчилар илгарига нисбатан 30-40 процентгача ошиқча ҳақ тўлашга мажбур бўлмоқдалар.

Италияда ҳам [...] кўтарилганлиги [...]лар келаётир. Ма[...]ги пайтларда мам[...]ча темир йўл тар[...] процентга оширилд[...] бир қаторда давла[...]сига қарашли авто[...]ларида юриш ҳақи [...]га оширилган. [...] транспорт ҳақининг [...]ши бошқа жойларда[...] ташланади.

Японияда меҳна[...] турмуш даражаси [...] пасайиб бораётган[...]сида ачинарли фа[...] этилаётир. Масала[...]нинг май ойидан [...] меҳнаткашларининг [...] ҳақи 3,6 процент[...] кетган. Бу ҳақда Я[...]нат министрлиги ма[...]ди. Меҳнаткашлар р[...] ҳақининг пасайиб ке[...]гига даставвал м[...] нарх-навонинг кун са[...]сайин кўтарилиб бор[...]ги сабаб бўлаётир. Я[...] меҳнат министрлигини[...] лумотларига кўра ма[...]ларнинг чакана нархи [...] йилнинг май ойидан буё[...]

...ВА ТАРБИЯ

ва зах складга ёруғ тушди. Ойдин сўнгги кучини тўплаб, ўзини эшикка отди ва остонада мағрур турган Нормуродга урилиб кетди.

— Тўхтанг, қаёққа шошасиз, жонидан?

— Қўйвор, милицияга бораман!.. — деди Ойдин кўзида ёш, қалбида нафрат билан.

— Йўғ-е, кутилмаганда чайналиб қолди Нормурод. — Милицияда нима қиласиз? Ҳамма гапни шу ерда ҳал қилиш мумкин.

Қилғиликни қилиб қўйган Али «милиция» номини эшитиб ер чизиб қолди. Буни сезган Нормурод сўз оҳангини ўзгартирди.

— Энди сен бизга келин бўлдинг, — деди у ўз сўзидан ўзи сесканиб кетгандай. — Келин деган ўз оғасининг гапига кириши керак. Акс ҳолда, бирон кори-ҳол бўлса, укам қамалса қамаладики, лекин сенга уйланмайди. Шарманда бўлганинг қолади. Яхшиси, уйингда кут, эртага совчилар боришади...

Хўш, бир бегуноҳ қизнинг бахтига чанг солган қароқчилар ким? Минглаб одамлар қадам қўядиган магазин остонасини булғаган йўлтўсарлар ким? Улар одамлардан уялишмайдими, қонунлардан қўрқишмайдими? Бу ерда уларни тартибга солиб қўядиган кимсапар йўқми?

Ака-ука Мамараҳимовларнинг энг каттаси Олим — Жиззах шаҳар савдосига қарашли 43-магазинда, Нормурод — 7-магазинда, Юсуф — ...азинда, Ғани — шаҳар савдо ...да, ...йўлтўсар

ҳам пул билан қопламоқчи бўлишди. Ўзи пулга сиғинган, пул гадоси бўлган ҳар бир одам бошқани ҳам шундай билади!

Лекин Ойдинлар оиласининг маънавий дунёси поклиги, мусаффо ҳаёти, инсоний фазилатлари Мамараҳимхўжалардан мислсиз фарқ қиладики, Ойдинлар ҳамиша яшовчан, элда азиз кишилар. Мамараҳимхўжалар эса ўткинчи, тубан, виждонларини оёқ ости қилган шахслар.

Шу йил 14 апрель куни Ойдин туғруқхонада қиз кўрди. Эртасига остонада Али пайдо бўлди. «Бўлар иш бўлди, — деди у. — Энди биронта бошқа кишини ушлагин. Шунда маломатдан сенлар ҳам, бизлар ҳам қутуламиз». «Боланинг отаси бор-ку, ахир?» зорланди Ойдин. «Мен сенга ҳозирги шароитда энг тўғри йўл кўрсатяпман, — деди Али. — Биласан, мен уйланганман».

Хўш, Ойдин Очилованинг арз-додига тергов органлари қандай муносабатда бўлишди? Жиззах шаҳар прокурори вазифасини бажариб турган Роза Абдуллаевна Пардаева бизни «Жиноят рад этилган» дело билан таништирар экан, олдиндан огоҳлантириб қўйди: «Бошингизни қотириб нима қиласиз, бу ерда жиноят аломатлари йўқ!..».

— Зўравонлик, пичоқ кўрсатиш, алдамчилик, давлат савдо идорасини оёқ ости қилиш, тергов органларини чалғитиш ва бошқа қўша-қўша жиноий аломатларни қўя туринг, фақат

севган хотиним бор».

Дастлаб тергов органлари, айниқса район милиция бўлимининг бошлиғи Н. Норхўжаев қонун юзасидан маҳкам турди. Шу туфайли Али ва унинг ота-онаси туғруқхонага бўзчининг мокисидай қатнаб қолишди. Али келиб кетгач, эрта тонгда унинг онаси билан қўшниси Ҳикмат хола етиб келишди.

— Бир уй бир даҳлизни сизга ясатиб қўйдик, келинжон, — деб улар Ойдинни аврай бошлашди. — Метркангизни беринг, болага ҳам метрка олайлик.

Улар Ойдиннинг туғилиш гувоҳномасини олиб кетишди. Орадан икки-уч кун ўтиб, Али, онаси, Ҳикмат хола оқшом қуйилганда яна туғруқхонага ташриф буюришди: «Қани, келинжон, юринг энди биз билан, уйга олиб кетамиз!», — деб туриб олишди. «Врач рухсатисиз жавоб беролмаймиз, — деб қаршилик билдирди навбатчи ҳамшира Соня. — Эртага, кундузи келинглар».

Бу ҳийлалар иш бермагач, 10 май куни туғруқхона осточасида янги «совчи» пайдо бўлди, ўзини Алининг суюкли холаси — Бодомхон деб таништирди. Унга янги вазифа юкланган эди: «Болам, сенга ўзим бир оналик қилай, — деб гап бошлади янги совчи. — Неъмат деган бир ажойиб йигит бор. Тагида машинаси, айтгани-айтган, Алидан минг чандон ўлса-ўлиги ортиқ. Фақат шу... хотиндан сал смади юришмайроқ турибди-да, бир-икки йил ичида

беш-олтитаси келди-ю-кетди. Ҳа, мана шу йигитга сени унаштириб, болангни ҳам унинг фамилиясига ўтказиб қўяқоламиз. Шундай қилайликки, душманлар аламидан куйиб кул бўлсин». «Раҳмат, холажон, — деди Ойдин муҳаббат бозоридаги бу хўрликдан ўзини базўр тутиб, — боламнинг отаси бор...». «Э, чақалоқ нимани биларди, — жаврай кетди Бодомхон. — Бу ёғини ўзимга қўйиб берасан, қизим, боплайман...».

Нотаниш совчилардан иш чиқмаганини кўрган Мамараҳимхўжа энди Ойдиннинг ўз қариндош-уруғларидан ишончли «совчи»лар ахтара бошлади. Молу-мулк ва салтанатнинг кучини кўрингки, тергов органлари бу ҳақиқатдан қандай кўз юмган бўлсалар, ўз ориятини пулга сотган шундай бекадр қариндошлар ҳам топилиб қолди. Ойдиннинг тоғалари пенсионер Музаффар Юсупов, ўқитувчи Юсуф Холматовлар Мамараҳимхўжанинг ҳаром пулларига тупурдилар. Лекин қизнинг аммаси, шаҳар савдосига қарашли «Болалар дунёси» магазинининг мудири Сакина Фозилова ўз жиянини солмаган бозор қолмади. Ориятини йўқотган бу аёл жиянининг кўз ёшларига қарамай, туғруқхонага янги-янги «куёв»ларни бошлаб келаверди. Бу шафқатсизлик ва адолатсизликни кўрган туғруқхона ходимлари бирини эшикдан ҳайдашса, бошқаси тешикдан пайдо бўлаверди.

Мамараҳимхўжанинг бу «ҳунар»лари ҳам ўтмагач, энди худбинлик йўлига, Ойдиндан ўч олиш, уни қўрқитиш, маънавий азоблаш йўлига ўтди. Туғруқхонага унинг кўрсатмаси билан Алининг хотини Холбуви енг шимариб келди. У ўзининг ҳам аёллигини, эрта-индин она бўлиши мумкинлигини унутиб, ҳамшираларнинг ҳай-ҳайига қарамай, Ойдин ва гўдак Роҳила ётган палатага бостириб кирди ва «кундош бўладиган сенмисан!» деб ҳамма ёқни бошига кўтарди...

Шаҳар прокурори Н. Мингбоев бу ишда ғалати йўл тутди, номус ўғрисининг елкасига қоқиб, жабрланган она ва болани ҳатто кабинетидан ҳайдаб чиқаришгача борди. Ниҳоят нажотсиз қолган Ойдин область партия комитетининг биринчи секретарига мурожаат қилишга мажбур бўлди. Худди шу ерга келганда Ойдиннинг кўнгли ёришди... Бироқ, бу вақтгача Ойдиннинг шикоят аризаси обкомнинг маъмурий органлар бўлими мудири Р. Расулов қўлида изсиз ётганлиги ажабланарли бир ҳол эди. Лекин шубҳали бўлиб туюлган бу жумбоқ ҳам энди ечилади. Бу масаланинг Жиззах область партия комитетида принципиал ҳал этишга киришилганлиги шундан далолат беради.

Балки, энди бу изтиробли воқеани ёзишга ҳожат қолмагандир деб, ўйлаш мумкин. Аммо кишиларга танбеҳ ва сабоқ бўладиган, айрим шахсларнинг кирдикорларини очиб ташлаш билан боғлиқ бўлган бу аянчли воқеани ёзиш жойиз бўлганлиги учун ҳам қўлга қалам олдик. Шунчалик сарсон-саргардонлик ва адолатсизликка ўрин бормиди? Милиция капитани Н. Норхўжаев дастлабки тергов босқичида ҳамма ҳақиқатни очиб, тўғри иш қилганди. Афсуски иш қўлдан-қўлга ўтиши билан кимлардир уни атайлаб буздилар, бўядилар, жиноятни ҳас-пўшлашга уриндилар. Ҳақиқат эгилди-ю, синмади. Фақат жиноят палаги чуқуррок илдиз отди. Энди номус ўғриси билан бир қаторда унинг жиноий қилмишларини яширишга уринган Мамараҳимхўжа, унинг бойвачча ўғиллари ва уларнинг ҳимоячилари қонун олдида жавоб беришлари керак! Қилмиш-қидирмиш деб шунга айтадилар!

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ,
Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент медицина институтида битирувчи ёш врачларнинг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Суратда: институт ректори, республика фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси У. Орипов битирувчиларга диплом ва совғалар топширмоқда.

Г. Пун фотоси, (ЎзТАГ).

БАҒДОДДА РЕСПУБЛИКАМИЗ КЎРИГИ

- ЎЗБЕКИСТОН КОРХОНАЛАРИНИНГ МАҲСУЛОТЛАРИ БАҒДОДДА.
- ИРОҚЛИКЛАР СЕРҚУЁШ РЕСПУБЛИКАМИЗ ЕТАКЧИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИНИНГ ИШИ БИЛАН АТРОФЛИЧА ТАНИША ОЛАДИЛАР.
- ТОШКЕНТ, МАРҒИЛОН, САМАРҚАНД ГАЗЛАМАЛАРИ СОВЕТ ПАВИЛЬОНИДА НАМОЙИШ ЭТИЛАДИ.
- БУХОРО ЗАРДУЗЛАРИ БУЮМЛАРИ ВА РИШТОН СОПОЛ ИДИШЛАРИ БУ ЕРДА ЎЗИНИ КЎЗ-КЎЗ ҚИЛАДИ.
- СОВЕТ ПАВИЛЬОНИГА КЕЛУВЧИЛАР «ОҚ ОЛТИН» ЎЛКАМИЗДА САЁҲАТ ҚИЛИБ КЕТГАНДЕК БЎЛАДИЛАР.

Ўзбекистондаги олтмиштадан кўпроқ корхона ва ташкилот ишлаб чиқарган буюмлар солинган контейнерлар Бағдодга жўнатилди. Бу контейнерлар Ироқ пойтахтида очилаётган халқаро ярмарканинг совет павильони учун мўлжаллангандир. Бу павильонда Ўзбекистон учун беш юз квадрат метр майдони бўлган намойиш зали ажратиб берилган. Зални республика герби ва тўртта орден безаб туради. Республика социалистик қурилишда эришган муваффақиятлари учун ана шу орденлар билан мукофотланган. Бу ерда жойлашган юзлаб экспонатлар ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси тўғрисида, мамлакатимиз халқлари дўстлигининг яратувчанлик кучи ҳақида ҳикоя қилади.

Ярмаркага келган кишилар Ўзбекистондаги етакчи саноат корхоналарининг иши билан таниша оладилар. Улар очиқ майдончада пахтачилик учун ишлаб чиқарилаётган машиналар комплексини кўздан кечира оладилар. Бу ерга «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли пахта териш машинаси ҳам қўйилади. Бу машина Совет Иттифоқининг далаларидагина эмас, шу билан бирга бир қанча чет мамлакатларда ҳам зўр шуҳрат қозонган. Тошкентлик ишчилар ишлаб чиқарган трактор ҳам бу ерда намойиш қилинади. «Таштекстильмаш» заводида яратилган ва халқаро кўргазмаларда бир неча фахрий мукофотларга сазовор бўлган ип йигириш-пишитиш машинаси ҳам Бағдодга жўнатилди.

Экспонатлар ярмаркага келган томошабинларга республикада энергетика, газ ва химия саноати, индустрия — бошқа тармоқлари тараққиёти тўғрисида тасаввур беради. Тошкент, Марғилон, Самарқанд тўқимачилари ишлаб чиқараётган бежирим газламалар, бухоролик зардўзларнинг ажойиб буюмлари, риштонлик қўли гул усталарининг сополдан ясаган идишлари павильонни безайди. Тошкентда уй-жой қурилишига бағишланган бўлим экспозицияда фахрий ўринни эгаллайди.

«Оқ олтин» тойлари, ўзбек олимлари яратган ўсимликлар серҳосил навларининг намуналари Ўзбекистонда пахтачилик гуркираб ривож топганлиги тўғрисида экскурсия раҳбарларининг айтган сўзларига жонли далил бўлади. Республикадаги етакчи ирригация иншоотларининг макетлари мурватни босиш билан ишга туширилади. Ўзбекистонда маданият, халқ маорифи, соғлиқни сақлашнинг ривожланиши билан қизиққан меҳмонлар кенг маълумот оладилар.

Тошкентлик ҳужжатли кино ходимлари суратга олган фильмлар, санъат усталарининг сўзлари ёзилган магнитофон ёзувлари, Ўзбекистонда нашр этилган китоблар республика билан танишишга кўмаклашади.

(ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари
Х. ЕДГОРОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 14.00 — **Денгиз овчиси** (бадиий фильм). 15.10 — **«Здоровье».** 15.40 — «Москвичка». 17.05 — **Ҳайвонот оламида.** 18.05 ТОШКЕНТ. 18.10 — «Юлдузча». 18.45 — **«Ахборот».** 19.00 — Идеология ва ҳаёт. 19.30 — Ўн минут музика. 19.40 — Аёллар, сизлар учун. 20.00 — **«Ахборот».** 20.20 — Концерт. 21.00 — **Футбол:** «Спартак» — «Динамо» (К). 22.50 — **Пазанда** (кинокомедия). 24.00 — **«Вақт».** **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Кинопрограмма. 10.50 — **Телеминиатюралар.** 11.30 — Қишлоқда яшайсанми, техникани бил. 11.55 — Ўқув кўрсатуви. 12.25 — **Олтин калитча** (бадиий фильм). 13.40 — Ўқув кўрсатуви. 14.10 — «Мураббийлар». 18.05 — МОСКВА. 18.50 — Мультфильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — СССР халқлари спартакиадаси. 19.40 — **Қашшоқ студент** (спектакль). 21.00 — ТОШКЕНТ. 21.45 — Телефильм. 22.50 — МОСКВА. 23.20 — Марказий телевидение экранида Чарли Чаплин иштирок этган фильмлар: **Дайди, Судхўрнинг дўкони.** **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.05 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Есения — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Эсавер, шамол! — «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Манзил томон кетяпман — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (12.00, 16.00, 18.00, 21.30).

Туҳмат қурбони — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (11.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.00).

«Кўк илон» ҳалокати — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

«Кўк илон» ҳалокати — «ХИВА».

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА ҚИЗЛАР ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ

1975 — 1976 ўқув йилига
Ўқувчилар қабул қилади

БИЛИМ ЮРТИ ЎЗБЕК ВА БОШҚА МАҲАЛЛИЙ МИЛЛАТ ҚИЗЛАРИДАН РУС ТИЛИНИ ЎҚИТИШ ҲУҚУҚИГА ЭГА БЎЛГАН БОШЛАНҒИЧ СИНФ, IV—VIII СИНФЛАР УЧУН МЕҲНАТ ВА ЧИЗМАЧИЛИК БЎЙИЧА ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ ЎҚИТУВЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

Билим юртига 8-синфни битирган 30 ёшгача бўлган хотин-қизлар қабул қилинади.

ЎҚУВЧИЛАР УМУМИЙ ТАРТИБДА СТИПЕНДИЯ ВА ДАВЛАТ ҲИСОБИДАН ТЕКИН ОВҚАТ ҲАМДА ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ўқишга кирувчилар 1 августдан 20 августгача қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: бошланғич синф ўқитувчилари тайёрлаш бўйича: она тили (ёзма), математика (оғзаки), рус тили (суҳбат) меҳнат ва чизмачилик ўқитувчилари тайёрлаш бўйича: она тили (ёзма), математика (оғзаки), чизмачилик.

Билим юртига кирувчилар директор номига ариза ёзиб қуйидаги ҳужжатлар билан тақдим қиладилар: маълумоти ҳақидаги шаҳодатноманинг асл нусхаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (меҳнат стажи борлар учун), учта фотосурат (3x4 см.), соғлиғи ҳақида справка (286-форма).

АРИЗАЛАР 31 ИЮЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ўқчи кўчаси, 123-уй.

Телефонлар: 44-10-23, 44-14-85.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ботаника институти коллективи институтнинг катта илмий ходими С. Отақўзиевга отаси

ОТАҚЎЗИ отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси — ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

... ИЮЛЬ, ДУШАНБА

... ПРОГРАММА. 10.00— ...25 — ТОШКЕНТ. 17.30 ... спектакль. 18.00 — ...8.30 — **«Ахборот».** ... хотираси. 19.15 — ... муддатидан илгари ...осква). 20.00 — Ада... 20.35 — **«Союз»** — ...программаси бўйи... ...алқаро парвоз олди... Телефильм. 21.05 — ...1.25 — Ёш ижрочи... 22.00 — **«Вақт».** ...ташахоним (бадиий ...ИНЧИ ПРОГРАММА. ...КВА. 17.55 — Бадиий ...00 — Янгиликлар. ...инокўрсатув. 20.00 — ...20.35 — Ҳужжатли ...крани. 20.55 — Спек... — Қаерда ўқимоқчи... — Спектаклнинг даво... — Спорт кундалиги. ...РОГРАММА. 17.25 — ...КЎРСАТУВЛАРИ.

...ЮЛЬ, СЕШАНБА

...ПРОГРАММА. 10.00 — ...50 — **«Союз» кемаси...** ...**ҳақида репортаж.** ...ІКЕНТ. 19.30 — Тенг... — **«Ахборот».** 20.15 ...троли экрани. 20.45 — ...музика. 20.55 — **«Ахбо...** ...5 — **Батька** (бадиий фильм). 22.45 — **Июль — ғўза парваришида ҳал қилувчи ой.** 23.00 — Концерт. 23.40 — Телефильм. 24.00 — «Вақт. 00.45 — Концерт. 01.30 — **Америка учишни бошқариш марказидан «Аполлон» кемасининг старти ҳақида репортаж. «Союз» Совет кемасининг парвози ҳақида орбитадан репортаж.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.25 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 19.25 — **Замин одами** (бадиий фильм). 21.00 — Янгиликлар. 21.15 — Қувноқ ноталар. 21.30 — Телеочерк. 22.00 — Жаҳон халқлари ижоди. 22.30 — Депутатлар ҳикоя қиладилар. 22.40 — **Пойгачилар** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Ўқув кўрсатуви. 20.35 — Тошкент янгиликлари. 20.50 — **Оқ йўл** (бадиий фильм). 22.10 — Эстрада концерти.

16 ИЮЛЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Қувноқ пионер ёзи. 18.45 — Нурафшон давра. 19.25 — **«Ахборот».** 19.40 — Инсон ва унинг иши. 20.10 — **Ассалом, космос!** 20.40 — Биз ишчи бўламиз. 21.10 — Ўн минут музика. 21.20 — **«Ахборот».** 21.40 — Телеочерк. 21.50 — Концерт. 22.30 — МОСКВА. **«Союз» — «Аполлон» космик кемаларининг парвози ҳақида репортаж.** 22.45 — Концерт. 23.00 — **Футбол: «Заря»** — МАСК. 23.45 — Спортлото. 24.00 — **«Вақт».** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.15 — МОСКВА. 18.35 — Моцарт ва Сальери. 19.30 — Фан оламида. 20.00 — Телефильм. 21.00 — Янгиликлар. 21.15 — Расмларда қуёш акси бор. 21.30 — Саволларга жавоблар. 22.00 — Концерт. 22.30 — **Ҳамнасблар** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — «Юлдузча». 20.45 — Концерт. 21.15 — Тошкент янгиликлари. 21.45 — Бадиий фильм.

17 ИЮЛЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 16.10 — Ўқув кўрсатуви. 17.15 — **Футбол:** «Арарат» — **«Динамо»** (Тб). 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.05 — «Орзу». 18.35 — **Тошкент — Олмаота мусобақаси.** 19.05 — **«Ахборот».** 19.20 — Дугоналаримиз ҳаётидан. 19.40 — Ёзувчилар пахта далаларида. 20.10 — Ўн минут музика. 20.20 — **«Ахборот».** 20.40 — **Саратон** (бадиий фильм). 22.00 — **Орбитада туташтириш ҳақида репортаж** (Москва). 22.30 — «Ўзбекистон чорвадори». 23.45 — МОСКВА. **Орбитадан репортаж.** 24.00 — **«Вақт».** 00.30 — Фильм-концерт. 01.15 — **Орбитада кўришиш** (репортаж). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — МОСКВА. 18.30 — Концерт. 19.25 — Шахмат мактаби. 19.55 — **Арғимчоқ** (телефильм). 21.10 — Янгиликлар. 21.15 — «Жасорат»нинг дала почтаси. 21.45 — Концерт. 22.00 — Қишлоқ ўз қиёфасини ўзгартирмоқда. 22.30 — **Эркаклар** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Қўғирчоқ фильм. 20.45 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.00 — Тошкент янгиликлари. 21.15 — Телефильм.

18 ИЮЛЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 17.30 — ТОШКЕНТ. 17.35 — Жонажон ўлкам. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Концерт. 18.45 — **«Ахборот».** 19.00 — Сенинг замондошинг. 19.30 — Ўзбекистон халқ шоири Чархийнинг адабий портрети. 20.20 — **«Ахборот».** 20.40 — **Пахта ва сув.** 21.00 Концерт. 21.40 — МОСКВА. 22.40 — Концерт. 23.15 — **Орбитада матбуот конференцияси.** 24.00 — **«Вақт».** 00.30 — Артлото. 01.35 — СССР халқлари спартакиадаси. 02.30 — **Ерда кўришгунча** (орбитадан репортаж). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 16.35 — ТОШКЕНТ. 17.35 — МОСКВА. 17.40 — Ҳужжатли фильмлар. 18.25 — Сўз — олимларга. 18.40 — Рус тили. 19.25 — Концерт. 20.05 — Телефильм. 21.00 — Янгиликлар. 21.15 — Мультфильм. 21.25 — Концерт. 21.40 — ТОШКЕНТ. 22.00 — Ишга тушириладиган объектлар йўқламаси. 22.30 — **Муқаддима** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Кинофильм. 20.25 — Беш йиллик маршрутлари бўйлаб. 20.50 — Тошкент янгиликлари. 21.20 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 21.50 — Телефильм.

19 ИЮЛЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.05 — Концерт. 18.35 — Пионерча ишлаш. 19.05 — Саволларга жавоблар. (Москва). 19.50 — **«Ахборот».** 20.05 — Ёшлар ижоди. 20.35 — **«Ахборот».** 20.55 — Ўн минут музика. 21.05 — **Энг биринчилар** (бадиий фильм). 22.40 — Тўйларимиз — уйларимиз. 23.10 — Концерт. 24.00 — **«Вақт».** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мультфильм. 10.20 — **Мардлик — мангулик.** 10.50 — **Экран хандаси.** 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Фильм-концерт. 12.45 — Спартакиада мамлакат бўйлаб одимламоқда. 13.10 — **Хайр, кабутарлар** (бадиий фильм). 14.45 — Концерт. 18.00 — Телефильм. 19.05 — «Сиҳат—саломатлик». 19.35 — Қаерда ўқимоқчисиз? 19.50 — МОСКВА. 20.00 — Телефильм. 21.00 — Янгиликлар. 21.15 — Мультфильмлар. 21.45 — **Мўъжизасиз мўъжизалар.** 22.45 — Концерт. 23.05 — **Африкадаги саргузаштлар** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 16.45 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

20 ИЮЛЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.35 — ТОШКЕНТ. 18.40 — «Кичкинтой». 19.10 — Бугун — металлурглар куни. 19.20 — **«Ахборот».** 19.35 — **Студентлик — олтин даврим.** 20.00 — **Футбол:** «Пахтакор» — «Карпат». 20.50 — **«Ахборот»** 21.10 — **Дон Кихот болалари** (бадиий фильм). 22.25 — **Илғорлар минбари.** 22.40 — Концерт. 23.20 — **Экран хандаси.** 24.00 — МОСКВА. **«Вақт».** 00.30 — **Футбол: «Динамо» (К) — «Арарат».** 01.15 — Концерт. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телеспектакль. 10.55 — Ўқув кўрсатуви. 11.25 — Телетеатр. 12.55 — Концерт. 13.30 — Киноэкран янгиликлари. 14.00 — Концерт. 18.35 — МОСКВА. 20.00 — Телефильм. 21.00 — Янгиликлар. 21.25 — Мультфильмлар. 21.40 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 22.40 — **Цирк майдонида.** УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.35 — **ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.**

...ЦК Компартии Узбекистана, ...рховного Совета и Совета ...Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583 Б. — 162.